

Dr. Ramaseter Róbert
I. Díszter 2. Il. 8. Budapest

Ára 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Rag. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gela No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	1180
Félévre	600
Negyedévre	620
Egy hónapra	110

X. évfolyam • 209. szám

1929 Szeptember 14 Szombat

* 5689 év Elul 9 *

A fizetős Népszövetség

Ezerkilencszáztizenkilenc decemberében egy magas, csontos, pedáns amerikai professzor, névszerint Wilson, az akkori külügyminiszter elnök, a newyorki kikötőben egy luxushajóra ült fel, mely Franciaországba röptette. A pedáns tudós a népek önrendelkezési jogának álmaival felszerelve, egy új, a világbékét megvalósító Európa és Amerika térképét rajzolta ki képzetében s el volt határozva arra, hogy a világbékét életre hívó ugynevezett Népszövetséget meg fogja valósítani. Wilson nagy ünneppélyességgel fogadták Párizsban, de alig múlt el pár hónap, a népek önrendelkezési jogának nemes eszméjéből kiméletlen hatalmi békeszerzők kovacsoltak. A régi igazságtalanságok helyét új igazságtalanságok foglalták el s a piedesztálra emelt békekötések nyomában máris megkezdte szerveződésként egy új militarizmus.

A Népszövetség ennek ellenére megvalósult. Egyelőre csak a győző hatalmak foglalhattak helyet benne, ami már egymagában véve is azt bizonyította, hogy a népek szövetsége nem a demokratikus értelembe vett népek szövetsége, hanem az új nagyhatalmak védelmi szervezete lett. Csak 1924-ben és 1925-ben került sor arra, hogy a legyőzött hatalmak is elfoglalják helyüket a Népszövetségben. Ebben az évben léptek be a tagok sorába Németország, Bulgária, Magyarország, Törökország, vagyis az ugynevezett legyőzött államok.

Arólta is eltelt vagy négyöt, szenvedésben, csúfordásokban és harcokban eltelt esztendő. A Népszövetség ez alatt a négyöt év alatt nagyon keveset valósított meg azokból a feladatokból, amelyek a Népszövetség alapító okmányai szerint kötelességként hármanak reája. Míg egyfelől a békediktátumok paragrafusainak a legkíméletlenebb módon érvényt szerzett a Népszövetség, addig a kisebbségek védelme érdekében s a nemzetközi béke megszilárdítása céljából vállalt kötelességeinek meg részben is alig tett eleget. A kisebbségi kérdés ma is egyik legújabb kérdése Európa igen sok államának, de legfőképpen az utódállamoknak. Csak a legutóbbi madridi tanácsülésen sikerült a kisebbségeknek azt a minimális kívánalmat biztosítani a maguk számát, hogy a kisebbségi panaszok felülvizsgálata külön bizottság szerveztessék a Népszövetség kebelén belül. A még most is folyó genfi tanácsülésen MacDonald angol miniszterelnök volt az első, aki ki merie mondani, hogy az európai béke elvére csak akkor érkezhetik el bizonyos stabilitáshoz, ha a kisebbségi kérdést gyökeresen fogják rendezni. Hogy a legközelebbi őszi hónapok mennyiben fog eleget tenni ennek a kívánságnak, — ezt még csak a jövőben fogjuk tapasztalhatni.

A loarnói szerződés, majd később a Kellogg-paktum, ha talán népszövetségi kezdeményezésre is, még sem a Népszövetség része alult létre. Ezzel szemben a Népszövetség hivatalos fórumai a legnagyobb térséggel nézik el, hogy a Kellogg-paktum ellenére is, az orosz-kínai határon tovább folynak a háborús összeköttetések s ugyanaz a népszövetségi testület mindazideig semmit sem tett a leszerelési konferencia összehívására s így a leszerelés tényleges megvalósítása érdekében. A Népszövetség alapokmányaihoz pedig kategorikusan le van fektetve az a követelmény, hogy a leszerelési konferenciát a lehető legrövidebb időn belül

össze kell hívni és a világbéke érdekében meg is kell valósítani a leszerelést.

A Népszövetség fizetős fennállásának és működésének mérlege nagyjában passzívnak mondható. A Népszövetség barátai és ellenfelei egyre hangosabban hangoztatják azt a véleményüket, hogy a Népszövetség mai formájában nem egyéb, mint egy bürokratikus szervezet, mely igen sok uriembernek biztosít magas állásokat s még magasabb reprezentációs költségeket, de ugyanakkor nem biztosítja a Népszövetség termékeny aktivitását. Ennek ellenére azonban senki sincs Európában, kivéve a hivatásos pesszimistákat, aki fennen ne hangoztatná,

hogy a Népszövetségre szükség van, hogy a Népszövetség nagy feladatok végrehajtására hivatott, de e feladatokat csak akkor valósíthatja meg, ha mai egyoldalú és bürokratikus szervezete demokratikus szellemmel, aktivitással és részrehajlatlansággal telik meg. A Népszövetség jubiláris tizedik évében ez még mindig a kívánságok birodalmába tartozik s mindaddig a kívánságok birodalmába fog tartozni, amíg a nemzetközi leszerelés — Oroszországot is beleértve — legalább részben meg nem valósul. A Népszövetségnek, mint az államok feletti legfőbb közigazgatási és hatalmi szervnek, csak akkor válhatik realissá a tekintélye, ha

az államok ugynevezett szuverenitása föltöltött is jogot fog nyerni arra, hogy az emberiség szellemének érvényét szerezzen a nemzeti határokon belül is.

Amíg ez nem történik meg, addig a Népszövetség csak passzív mérleget tudhat felmutatni s mindaddig messze fog állani attól, hogy eredeti céljának, kötelességének és feladatainak megfelelhessen. Talán a második évtized ebben a tekintetben is szerencsésebb lesz az elmúlt évtizednél. Nekünk, kisebbségeknek, különösképpen fontos, hogy a Népszövetség fennállásának második évtizedében megvalósítsa az egyedül általa megvalósítható feladatokat.

Zsidó állami liceum nyílik Csernovitzban és állami zsidó tanítóképezdét állítanak fel

A Zsidó Parlamenti Club sikeres intervenciója Maniu miniszterelnöknél és Costachescu közoktatásügyi miniszternél. Orvoslást nyernek a zsidó tanügyi sérelmek

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 13. Az Uj Kelet tudósítójától). Dr. Fischer Tivadar és dr. Fischer József országgyűlési képviselők és dr. Mayer Elnor szenátorok a Zsidó Parlamenti Club képviselőiben ma délelőtti audiencián jelentek meg Maniu miniszterelnök előtt, akivel hosszabb megbeszélést folytattak a romániai zsidó kisebbség oktatásügyi kérdéseire vonatkozólag. A miniszterelnökkel folytatott tárgyalás után a delegáció Costachescu közoktatásügyi minisztert kereste fel és a zsidó oktatás több sérelmét tárlták fel, a melyeknek nagyrészt a miniszter azonnal orvosolta.

Kijelentette a miniszter, hogy a Zsidó Parlamenti Klubnak még az év elején benyújtott kérését teljesítve, még ez év folyamán zsidó állami li-

ceumot létesít Csernovitzban.

A zsidó tanítóképezde felállítását illetően kijelentette Costachescu, hogy annak működését engedélyezi, ha a felállítandó tanítóképezde megfelelő tanárszemélyzettel fog rendelkezni. A Parlamenti Club Costachescu nyilatkozata alapján felhívással fog fordulni mindazokhoz, akik megfelelő kvalifikációval rendelkeznek, hogy jelentkezzenek a felállítandó zsidó tanítóképezde katedráira. Jelentkezni lehet vagy a kisevnyi Tarbut vezetőségénél, vagy pedig a Parlamenti Klubnál, illetőleg a közoktatásügyi miniszteriumnál. A képviselők intervenciójára Costachescu miniszter engedélyt adott arra, hogy középiskolai tanári képesítéssel rendelkező tanárok is működhessenek a felállítandó tanítóképezdénél, ezek azonban előzetes

tanfolyamot fognak végezni.

A Zsidó Parlamenti Club képviselői a kisebbségeknek megszavazott 25 millió lejes államsegély felosztását illetően érdeklődtek Costachescunál. A miniszter kijelentette, hogy a 25 millió lejt szeptember végén az érdekeltek meghallgatása után és a jogos igények figyelembevételével meg fogják kiosztani.

A Parlamenti Club tagjai ezután a kultuszminiszteriumba mentek át, ahol a tízmillió lejes zsidó kultuszsegély kiosztása ügyében intervenáltak. Vlad kultuszminiszter távollétében Paciesanu miniszteriumi vezérigazgató fogadta a zsidó parlamentereket és kijelentette, hogy a miniszter visszaérkezése után azonnal intézkedni fog a tízmillió lejt felosztásáról.

Az adóbehajtás további megszigorításával tervezi a kormány a költségvetési egyensúlyt biztosítani

Hivatalos körökben erősen biznak abban, hogy ebben az évben már nem lesz deficit

(Bucuresti-Bukarest, szept. 13. Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány nappal ezelőtt közöltük a pénzügyminiszterium ki-mutatását az államháztartás helyzetéről. Megírtuk, hogy augusztus hónapban 200 millió lejjel többet inkasszált az állam adókból és egyéb jövedelmekből. A havi inkasszó összege azonban így is csak valamivel többet tett ki, mint 2 milliárd lejt, már pedig

az államnak havonta legalább 3 milliárd 700 millió lejt kellene inkasszálnia, hogy a költségvetési egyensúly biztosítva legyen.

Hiába emelte fel a kormány mintegy 25 százalékkal az adókat, az állami bevételek arányos emelkedése nem következett be, az ország anyagi teljesítőképességének csökkenése miatt.

A költségvetési egyensúlyra azonban mindenképpen szükség van. Részint, mert egy újabb deficit a stabilizáció sikerét

veszélyeztetetheti, de különösen azért,

mert tavasszal a kormány fel szeretné venni a kölcsön második részletét is.

Az ezévből kapott 100 millió dollárt ismeretesen csaknem kizárólag a régi adósságok kifizetésére kellett fordítani, míg a kölcsön második részlete produktív beruházásokat szolgálja, szóval effektíve hozzájárulhatna az ország gazdasági helyzetének megjavításához. A kormány reméli, hogy az év végéig a költségvetés egyensúlyozása mégis sikerülni fog. Kormánykörök véleménye szerint ugyan az őszi hónapokban történik meg a termés értékesítése, amelynek révén az állam megsokszorozhatja bevételeit. Egyébként is — mondják hivatalos körökben — a kormány nem költött el többet, mint amennyi érvényesített jogából befolyt. Az első harmadévról kétfélmilliárd lejes de-

ficit maradt fenn, amelynek a fedezésére az állam kétfélmilliárd lejes előleget vett fel a Banca Nationalától azzal a kötelezettséggel, hogy az év végéig visszafizeti. Az augusztusi inkasszó lehetővé tette, hogy a kormány 190 millió lejt már visszatérítsen a jegybanknak.

A pénzügyminiszterium újabb rendeletet bocsátott ki az adóbehajtás megszigorítására és reméli, hogy ily módon sikerülni fog az év végéig a Banca Nationalának 2 milliárd lejt teljes összegben visszafizetnie. Valószínűbbnek látszik azonban az, hogy a kormány mégis kénytelen lesz rendkívüli eszközöket igénybe venni, mert az adott gazdasági viszonyok között kizártnak látszik az eshetőség, hogy az ország havonta másfélmilliárd lejjel többet fizessen be az államkasszába, mint amennyit az adóprás eddig produkált havonta s így a deficit — ha kisösszegű is — nem lesz elkerülhető.

Az elis islandi pokol Európai kíván doriók viszonfagsága a „szabadság földjén”

Az egyik előkelő európai kereskedelmi társulat tagjai nemrég társas kirándulást rendeztek Amerikába. A kirándulást kellemetlen incidens zavarta meg. A kiránduló kereskedők egy részét ugyanis Newyorkban nem engedték partszállni, hanem visszatartották őket Elis Island tábortáborában és csak Mr. Kleinnak, a Departament of Commerce vezetőjének a közbenjárására sikerült kiszabadulniok.

Az egyik ilyen fogvatartott kiránduló annyira meglegte az amerikaiak bánásmódját, hogy azonnal hajóra ült és visszavevett a sokkal biztosabb és udvariasabb Európába. Az egyik visszatért kiránduló a következőkben számolt be az Elis Islandon tapasztaltokról:

Amikor öt napi hajóútas után a hatodik nap hajnalán a newyorki Szabadság-szobor monumentális körvonala a sötétszürkű ködhátteről kibontakoztak, paquebotunknak le kellett horgonyoznia Elis Island szigeténél. Ennél beljebb paquebotok már nem mehetnek. A hajó valamennyi utasát, férfiakat, asszonyokat, gyermekeket, cseledekét, csomagokat, állatokat kisebb partihajókra költöztették és valamennyit kihajózták Elis Island szigetére.

Itt az Immigration Officials fogadta az érkezőket. Mindenkinél mezeletlene kellett vetkőznie és a zuhany alatt magát szappannal lemosni. Ezalatt a vámosok az öltözékben hagyott ruházatot a legaprólékosabb részletekig átvizsgálják. A zuhany alól a férfiak teljesen meztelenül, a nők öngyertya nélkül az Investigator kirendeltsége elé kerülnek, ahol minden utast egészségi szempontból is megvizsgálják. Ezeknél a vizsgálatoknál semmiféle különbséget sem tesznek első, második, harmadosztályú vagy fedélközi utasokkal. Ur, szolgál, kényes dáma, piszkos cigánylány vegyes össze-visszaságban forognak a zuhanyzó és öltözőkben.

A legbátrabb csomag- és ruhavizsgálatok után kerül sor a papírokra. Itt pedig fej a szegényeknek! Akinek az utlevélben, affidavitjában vagy valamelyik okmányában a kötségnek csak a legkisebb jele is felmerül, akinek kevés a pénz, gyenge a természete, hiányos a nyelvismerete... azt egyelőre visszatartják a táborban. Akit így ottmarasztalnak, annak egy S. I. jelzésű fehér táblát (Special Inquiry) akasztanak a nyakába, ami azt jelenti, hogy „speciális megvizsgálás alá veszik és ezt a mellre lógó kemény táblát egy pillanatra sem szabad az illetőnek a nyakából leakasztania. Ha a másodszori átvizsgálás alkalmával sikerül az igazát bebizonyítani, vagy a dolgát rendezni, akkor leveszik az S. I. táblát és mehet tovább abba a helységbe és ahhoz a családhoz, amely az eredeti kérvényében megjelölt megnevezett. Ha azonban a Special Inquiry kétségnek találja, hogy az érkező a hozzátartozóit megtalálhatja, akkor egy másik T. A. (Travellers Aid) táblát kap a nyakába, amit mindaddig nem szabad levennie, amíg a kérvényben jelzett hozzátartozóit meg nem találta. Aki nek ilyen T. A. tábla lóg a nyakában, azt az Amerikai Egyesült Államok minden egyes hatósági közegének a legmesszebbmenő támogatásban kell részesíteni és felvilágosításokkal kell végéjéig segíteni. Ha ilyen T. A. utast rájátskarnak, hogy tábla nélkül utazik — pedig könnyen rájta lehet csipni, mert nemcsak a jegyére, de minden okmányára rányomják a T. A. betűt — akkor könnytelenül visszaszállítják Elis Island tábortáborába, ahonnan csak úgy szabadulhat, ha személyesen váltják ki az ismerőseit.

A legrosszabb sorsuk természetesen azoknak van, akiknek beutazási jogosultságát a második vizsgálatnál is kétségbe vonják a special inquiry közegéi. Azok egy T. D. (Temporary Detained) táblát kapnak a nyakukba, ami azt jelenti, hogy az utast az okmányában foglalt adatok valódiságának megállapításáig a táborban kell őriztetni. Ezek a szerencsétlenek azután bekerülnek az elis islandi internálótábor tüzegszállásába és hét-nyolc napra olyan életet élnek, amelyről Har-

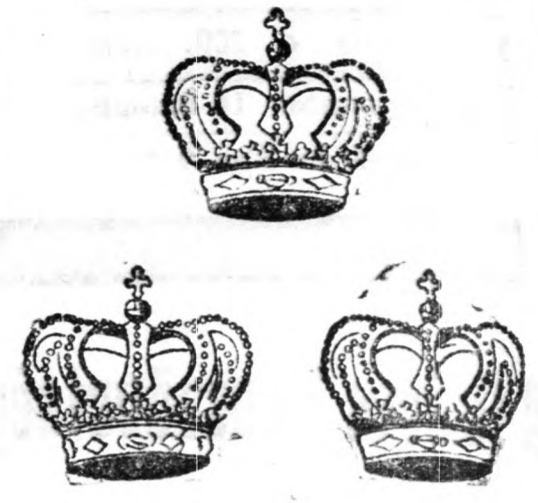
ington, a híres író azt írja Elis Islandról írott kritikájában, hogy azt méltán nevezhetni „Amerika szegényének”.

A központi táborokba került utasok megszűntek személyek lenni. Egy számot kapnak... ez a nevük. Azt még megengedik nekik, hogy leveleket írhasanak, de telefonálniok már nem szabad az amerikai szárazföldre. Azt sem engedik meg ezeknek a szerencsétleneknek, hogy azokban a hatalmas barakkokban, ahol az amerikai határrendőrség felügyelőinek és felügyelőinek a felügyelete alatt állnak és három-négy sorban egymásfőle helyezték el, székkel várják őket, hogy valamilyen szórakozásról gondoskodjanak. Olvasni, írni esetleg lehet ha van mit, de énekelni, muzsikálni, táncolni már nem szabad a táborokban. Sőt még kártyázni sem. Unalmas egyhangúságban mulnak a napok, egyik a másik után és az egyetlen gondolat, ami az embereket foglalkoztatja... hogy ebből a pokolból valahogyan kiszabaduljanak. Azoknak, akik azzal a tudattal jöttek át az övilléből, hogy a tökéletes szabadság hazájába érkeznek, szomorúan kellett meggyőződni arról, hogy Amerikában már az első lépés is börtönbe vezet. Azt, hogy az élelmezés milyen rossz es élvezhetetlen, az eddig elmondottakból már következtetni lehet. Ez ismét csak az amerikai üzletemberek málmára hajtja a vizet. Az elis islandi kántinások — ezt az állást jutalomból

négy-négy évre osztogatják — négy év után mint gazdag emberek hagyják el a börtönyt.

A sok rosszhoz hozzájárul, hogy az asszonyok és a gyerekek csak egy vékonyka takarót kapnak a rendkívül hideg éjszakára. A férfiak még annyit sem. Vátszólni természetesen takarót is lehet a kántinokban. Este kilenc órákor mindenkinél le kell feküdni a kemény priceses fekhelyekre, ahol nagyon nehéz elaludni. Reggel viszont kora szürkületben kell felkelni, pedig semmit sem kell csinálni. Csak az elsőosztályú utasoknak van megengedve, hogy saját költségükön kibérelhessék azokat a magánzárkákat, amelyek még azokból az időkől maradtak fent, amikor az engedély nélkül ismételt visszatérő kivándorlókat magánzárkával büntethették az elis islandi hatóságok. Most már nem szabad magánzárkás büntetéseket kimeríni, most tehát elsőosztályú utasok lakhatják ezeket a kis cellákat. A cellájuk természetesen nyitva vannak és a tábor területén szabad mozgást élveznek a beutazók. A cella maga azonban mégis csak kis börtöncella, magasan vágott kis rácsos ablakkal, szelölő és kémlelőlyukas páncélajtókkal és közönséges, rabokszabott papricsekkal. A börtöncellák vasrácsos ablakain át a kilencven méter magas hatalmas Szabadság-szoborra nyílik a kilátás. Az a szobor

A Deauville-i és Vichy-i elegancia versenyen a tiszta selyem

HAROM KORONA védjegyű harisnya aranyérmét nyeri.

és a szabadság... azok csak ideák — a börtöncellák és a rácsos ablakok a valóság.

Milliókat csalt ki Erdélyben a bukaresti Uniunea Orientalui zugsbiztosító

A cég megbízottja szerint az áldozatoktól a vállalkozás két igazgatója személyesen vette fel a pénzt, akik viszont sikkasztással vádolják ügynököket

(Oradea-Nagyvárad, szept. 13. Az Uj Kelet tudósítójától). Még élénk emlékezetben van az Uj Kelet olvasóközönségének az a kampány, amelyet az ország sajtója indított az ugynevezett „reciprok” zugsbiztosító ellen. A sajtókampány nyomán Erdély és Bánság területén több mint tizenkét ilyen zugsbiztosító volt kénytelen lehozni redőnyeit, a bukások után pedig, minden egyes esetben, büntető eljárás indult a kéteshírű zugsbiztosító „igazgatói” ellen.

A biztosítási csalásokból eredő bűnpeket az ország törvényszékei még le sem tárgyalhatták, máris

olyan újabb biztosítási visszaélésekről rántották le a leplet, amely méreteiben nem marad az eddigi visszaélések mögött.

Ezúttal nem is erdélyi, hanem egy regáli zugsbiztosító intézetről van szó, amely „Uniunea Orientalui” elnevezés alatt működött, igazgatói pedig Maeri Nicolas a Christa Caracas nevű görögök, akik agyafurtt hitegetésekkel súlyos milliókat emeltek ki az erdélyi közönség zsebéből.

BIZTOSÍTÓ INTÉZET CSALÁDI ALAPON

A becsapott felek a bűnvádi feljelentések egész légióját nyújtották be a nagyváradai ügyészséghez, ahol Mitescu ügyész vette kezébe a vizsgálat vezetését. Elsősorban kihallgatták a zugsbiztosító erdélyi vezérképviselőjét, Pop Joan kolozsvári származású biztosítási ügynököt, aki előadta, hogy a bukaresti Uniunea Orientalui sem részvénytársaság, sem pedig betéti társaság alapon nem működik, hanem

két ravasz görög családi üzlete, amit arra használnak fel, hogy mindenkit becsapjanak.

A görögök néhány hónappal ezelőtt megalapították a reciprok házasságbiztosítási szekciót, amelyre nagy summákat inkasszáltak. A kliensek közé tartozott többek között Vostinaru görögkeleti szepes, Stroescu kapitány, több erdélyi tanár, tanár és pap. A felek rendszeresen befizették a szerződésben előírt díjakat, mikor azonban a biztosítási összeg megfizetésére került volna a sor, a zugsbiztosító képviselője biztató szavakkal magyarásta el, hogy

a házassági ágazat megszűnt hónapokkal ezelőtt, amiről ő csak most értesült, úgy, hogy nem alhatta idejében tudatára a feleknek.

A biztosított felek ekkor már tisztában voltak azzal, hogy a bukaresti zugsbiztosító intézet igazgatói a legközönségesebb módon becsapták őket. Miután rájöttek a csalásra, megírták a bűnvádi feljelentést egy Pop Joan, mint az intézet igazgatói ellen.

BEINKASSZÁLT MILLIÓK ÉS BEINKASSZÁLT VÁLTÓK

A feljelentések alapján Pop Joant beidézték az ügyészségre, ahol prezentálta a biztosítási ügyletek össze okmányait és mintegy száz darab váltót amelyeket a készpénzben fizetni nem tudó felek adtak a biztosító intézetnek garanciaképpen. Pop Joan elhárítva magáról a felelősséget, elmondotta, hogy

nemcsak a házasság címén biztosítottakat csapták be az igazgatók, hanem azokat is, akik százazatokra rugó összegek erejéig házibiztosításokat kötöttek.

A tavasz görögök ugyanis meghatalmazást adtak Popnak tizenhat vármegyére, hogy üzleteket kössön és inkasszáljon. Ugyanakkor azonban az igazgatók suttón bejárták a falvakat és beinkasszálták a járandóságokat a felektől. Számos esetben megtörtént, hogy az ügynök váltót ként a felektől, az igazgatók pedig elmentek személyesen és azzal a hitegetéssel, hogy a váltót majd visszaküldik, a pénzeket is kivágták a hiszékeny emberek zsebéből. Ami pedig a legérdekesebb,

az inkasszóról egyetlen esetben sem értesítették az ügynököt,

akit egyre jobban szorították a felek fizetésért.

A görög életművészek az inkasszókortak után visszautaztak Bukarestbe, ahol a pénzeket elkötötték, a feleket pedig azzal biztatták, hogy ami késik, nem mulik és a követeléseiket „hamarosan” megkapják.

Két héttel ezelőtt történt, hogy Pop Joan össetalálkozott Désen Christa Caracassal, az intézet egyik igazgatójával, akit felelősségre vont, hogy miért inkasszáll és nem fizet a feleknek. Caracas erre felszólitotta az ügynököt, hogy adja át a nála lévő összes váltókat és egyéb értékeket.

Az ügynök azonban nem mutatkozott hajlandónak a felszólításnak eleget tenni és ezért

az igazgató az ügynök ellen bűnvádi feljelentést tett a desi rendőrségen,

amely az ügyet letartóztatási parancs kíséretében áttette Nagyváradra. A nagyvárad rendőrség azonban a letartóztatást nem fogadatosította, hanem az ügyet áttette az ügyészségre.

VÁDÁK ÉS VISZONVÁDAR, AMELYEKRE A FELEK FELJELTENÉSEK RÁ

Miközben ezek az események folytak, Pop Joan táviratot küldött Bukarestbe az igazgatóknak és felszólította őket, hogy azonnal utazzanak Nagyváradra és tisztázzák a vállalat ellen beadott bűnvádi feljelentéseket.

Caracas és Maeri igazgatók két nappal ezelőtt meg is érkeztek Váradra, ahol első dolguk az volt, hogy sikkasztás címén bűnvádi feljelentést adták be vezérügynökük, Pop Joan ellen,

akit azzal vádoltak meg, hogy a nála lévő váltókat és értékeket eltulajdonította. A feljelentés után Popot beidézték az ügyészségre, ahol az ügynök hiánytalanul átadta a bűnvádi feljelentésben említett értékpapírokat. Kihallgatása után pedig viszonzvadásat emelt a két igazgató ellen.

A két igazgató kihallgatására azonban már nem kerülhetett sor, mert mire az idézőt kikézbizetették volna, mindketten nyomtalanul elmentek Nagyváradról.

A felelősség elől megfutamodott görögök ellen a nagyváradai ügyészség körözlevelet adott ki. Az ügy azonban ezzel távolról sincsen elintézve, mert amíg a nyomozás folyik, száz és száz becsapott fél keresi igazát Erdély területén, reménytelenül, mert Pop kijelentése szerint, a Kolozsváron, a Szamosvölgyén, Nagyváradon és Erdély többi városaiban és falvaiban beinkasszállt pénzeket elkötötték az igazgatók, úgy, hogy azt a felek soha sem fogják megkapni.

Hirdessen az Uj Keletben

Weizmann az angol kormánnyal

A brit kormánnyal interpretáció beavandor nyilatkozat

(Genf, szept. 13. jától). Dr. Weizmann komité londoni előtti fogadta a brit kormánnyal nyilatkozat ményekkel kapcsolatos Weizmann kijelentését.

az angol kormánnyal a zsidó nemzetiségű elítélésével oly értelemben, hogy a legtagabb terpretálni és akik koránny edigi elégedettségét vezető otthon megvalósítható a zsidó nemzetiségű elítélésével. — A MacDonalddal Lord Cecil felvett sorát — mon lott meggyőződtem az aratáról és szimpátiát.

Mihelyt a paragrafus befejezi magát az angol kormánnyal, az új Palestina

Alkalmam volt Genfben képviselővé mennyen kormánnyal véltünk szövegesen Brund bismarck legteljesebb megvalósításáról és hangzóását, hogy megakadályozni a szűkeges újabb támadást. London, szept. 13. ként, mint megírtam vissza Londonba, folyt az Aktionskörös kimagasló Publick newyorki Publick épen akkora utjáról és helyzetéről. Mindenkat a törekvések birtni a palesztinai komoly intézkedések elfojtására.

Még azokban dotta Publick — lom volt Palaszti körök sűrűn eljármanynál és hatóiban és azokban arab lézítés kirívhatóságok sem közt sem fedt hogy nem figye következendő

A palesztinai zsidó részben maga a k hogy az esemény brit hatóságok id a dolgok nem faj veszedelmes mére Meg kell emléte legyelmezetté zony sok helyen lyabbá és vesze

A jelentés a tan korolt, különösen Publick a zsidók g jesitményeiről em

Máramar
a város legszebb helyén
nyitja nagyvonalú
bérház — 18 szobával
szép lakással —
lakással (családi ot
eladó. Bővebb fe
Székely Meny

Weizmann genfi tárgyalásainak eredménye: az angol kormány megváltoztatja politikáját a zsidó nemzeti otthonnal szemben

A brit kormány a legtágasabb értelemben fogja a Balfour-deklarációt interpretálni és alkalmazni. A zsidó nemzeti otthon előfeltétele a zsidó bevándorlók számának emelése. — Pasfield gyarmatügyi miniszter nyilatkozata a cionista Aktionskomité és az Agency küldöttsége előtt

(Genf, szept. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Weizmann Chaim az Aktionskomité londoni ülésére való elutazása előtt fogadta a zsidó sajtó képviselőit, akiknek nyilatkoztak a palesztinai eseményekkel kapcsolatos tárgyalásairól. Weizmann kijelentette, hogy

az angol kormány meg fogja változtatni a zsidó nemzeti otthon megvalósításának szembeli politikáját

oly értelemben, hogy a Balfour-deklarációt a legtágasabb értelemben fogják interpretálni és alkalmazni. A palesztinai kormány eddigi magatartása a zsidóság elégedetlenségét váltotta ki. A zsidó nemzeti otthon megvalósításának elementáris előfeltétele a zsidó bevándorlók számának felemelése.

— A MacDonalddal, Hendersonnal és Lord Cecilvel folytatott beszélgetésem során — mondta Weizmann Chaim — meggyőződtem az angol kormány jóakaratairól és szimpátiájáról.

Mihelyt a parlamenti vizsgálóbizottság befejezi munkáját Palesztinában, az angol kormány meg fogja állapítani, az új Palesztina-politika irányelveit.

Alkalmam volt Genfben különböző nemzetek képviselőivel beszélni, akik valamennyien kormányok szimpátiájának adtak vetüket szemben kifejezést. Különösen Briand biztosított a francia kormány legteljesebb jóindulatáról és támogatásáról és hangsúlyozta azt az elhatározását, hogy mindenképpen meg fogja akadályozni a szíriai araboknak egy esetleges újabb támadását.

London, szept. 13. Weizmann egybeként, mint megtört csak hétfőn érkezett vissza Londonba, ahol már négy napja folyt az Aktionskomité ülése. A vasárnap: ülés kimagasló momentumra Gedalich Bublik newyorki cionista jelentése volt. Bublik éppen akkor tért vissza palesztinai utjáról és jelentést tett az ország helyzetéről. Mindenekelőtt ismertette azokat a törekvéseket, amelyekkel rá kellett bírni a palesztinai közigazgatást, hogy komoly intézkedéseket tegyen a zavargások elfojtására.

— Még azokban a napokban — mondotta Bublik — amikor relativ nyugalom volt Palesztinában, illetékes zsidó körök sürin eljárak a palesztinai kormánytól és hatóságoktól, főleg Hebronban és azokban a helységekből, ahol az arab lázítás kirívóbb méreteket öltött. A

hatóságok semmilyen körülmények között sem fedhetik magukat azzal, hogy nem figyelmeztették őket a bekövetkezendő veszedelmekre.

A palesztinai zsidóság véleménye szerint részben maga a kormány is felelős azért, hogy az események ide fejlődtek. Ha a brit hatóságok idejkorán intézkednek, a dolok nem fajulhattak volna el ilyen veszedelmes méretekben.

Meg kell említeni a zsidó önvédelem legyelmességét, amely nélkül bizony sok helyen a dolgok még komolyabbá és veszedelmesebbé válhattak volna.

A jelentés a tanácsra mély hatást gyakorolt, különösen az a része, amelyben Bublik a zsidók gyönyörű önvédelmi teljesítményeiről emlékezett meg.

Máramarosszigeten
A város legszebb helyén egy három utcára nyúló nagyövedelmű emeletes bérház — 18 üzemhelyiséggel és nagyon szép lakásokkal — esetleg egy beültözhető lakással (családi okok miatt) azonnal olcsón eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál dr. Székely Menyhért ügyvéd, Sighet.

Este a Jewish Agency adminisztratív bizottsága és a cionista világszervezet nagytanácsa együttes ülést tartott, amelyen fejszóltak: Nachum Szokolow, aki most érkezett vissza Genfből, továbbá dr. W. Jakobson, I. Naiditsch és dr. V. Pildermann (Bukarest), akik időközben érkeztek Londonba.

Kaplansky jelentést tett a palesztinai segélyalap eddigi működéséről. Számszerűen közölte, milyen célokra osztották szíjjel a megszavazott és folyósított összegeket. Kaplansky beszédéhez számosan hozzászóltak s a vita során az az általános vélemény alakult ki, hogy a segélyalaphoz együtt kell dolgoznia a Keren Hajesszód és Keren Kajemet szervezeteivel. Háromtagú bizottságot küldöttek ki, hogy az együttműködés módjait megállapítsa. A bizottság tagjai dr. Berthold Feivel, Kurt Blumenfeld és L. Hermann.

London, szept. 13. Pasfield gyarmatügyi miniszter ma délelőtti audiencián fogadta a Jewish Agency és a cionista

szervezetek vezetőségének egy delegációját. A küldöttség vezetőinek expozéjára válaszolva, kijelentette a miniszter, hogy az angol kormány nem fog eltérni a Balfour-deklarációjában megállapított politikájától és támogatni fogja a zsidó nemzeti otthon létesítését Palesztinában. Pasfield lord kijelentette végül, hogy száz angol rendőr már elindult Palesztinába és ezt a transzportot újabb száz fogja követni. A Palesztinában levő katonai erők mindaddig az országban maradnak, míg visszavonulások nem fogja veszélyeztetni a lakosság biztonságát.

Londoni jelentés szerint, a palesztinai kormány legutóbbi jelentése megállapítja, hogy Palesztinában a közbiztonsági helyzet megjavulása már lehetővé teszi a csapatok koncentrációját. A tengerészeket, akik a zavargások idején szálltak partra, visszairányítják hajóikra. A sorakatonaság azonban mindaddig az országban marad, míg a nyugalmi helyzet nem konszolidálódik.

Súlyos ítéletet hozott a bíróság a temesvári kommunista-perben

Nem a tárgyi bizonyítékok, hanem a vádlottak politikai előélete döntötte el a per sorsát

(Timisoara-Temesvár, szept. 12. Az Uj Kelet tud.) Nagyszámú közönség előtt péntek délelőtti hírdette ki a temesvári törvényszék a két hét óta tartó kommunista perben az ítéletet. A verdikt kihirdetését megelőző általános érdeklődés nem kis részben tulajdonítható azoknak — a tárgyalás folyamán egymást ért — epizódoknak és kiszólásoknak, amelyek feletté érdekes megvilágításba helyezték a véres május 7-iki eseményeket. A védelem a maga részéről nem mulasztotta el, hogy ezekre a nagyjelentőségű tanuvalomásokra fel ne hívja a bíróság figyelmét és kérte, hogy a bíróság a fő-

tárgyalás folyamán nyert általános impresszióit alapján mondjon ítéletet a kommunista per vádlottai fölött. Hivatkoztak a védők arra, hogy a fő tárgyalás alatt egyetlen tanuvalomás sem bizonyította azt, hogy avéres incidens felidézésében a munkásság a legesélyesebb mértékben is felelős volna, sőt a tanuvalomások kilencven százaléka azt bizonyította azt, hogy a véres incidens felidézésére rászával meg lehetett volna akadályozni a május 7-iki sortűzet. A vád ezzel szemben az egyes vádlottak szerepére mutat

rá és kéri a bíróságot, hogy ezeket tárgyak felelőssé az eseményekért.

A törvényszék hozsaz tanácskozás után a következő ítéletet hozta: Müller Károlyt és Stromingert egy-egy évi börtönbüntetéssel, Krebsz Józsefet egy évi börtön és 5000 lej pénzbüntetéssel, Nagy Gézát és Baga Imrét pedig hat havi börtönbüntetéssel sújtotta a bíróság. Hirsch Urbacek és Abraham vádlottakat nyolc havi börtönrre és 2-2 ezer lej pénzbüntetésre ítélték. A többi vádlottakat felmentették. Az ítélet ellen úgy a vád, mint a védelem felbontott.

Általános érdeklődés előzi meg a XVI. cionista kongresszus erdélyi delegátusainak kolozsvári beszámolóját

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) — Általános érdeklődés nyilvánul meg Kolozsváron a vasárnap délelőtti meghirdetett kongresszusi beszámoló-gyűlés iránt. A beszámoló, amelyet az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyricsoportja rendez meg, részt fognak venni a Zürichben járt összes erdélyi delegátusok, dr. Weissburg Chaim kivételével, aki hivatalos kiküldetésben Budapestre utazott és vasárnap a magyar fővárosban fog kongresszusi beszámolót tartani.

A kolozsvári kongresszusi beszámoló miting, mint már közöltük, vasárnap délelőtti fél 11 órakor fog megkezdődni az Uránia-mozgó helyiségében. A gyűlés szónokai a következők lesznek: dr. Fischer József országgyűlési képviselő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, dr. Kohn Hilel, a Hitaehduj cionista munkaspárt erdélyi elnöke és Giszkalay János, akik mindhárman delegátusi minőségben vettek részt a tizenhatodik cionista világgongresszuson. Beszélni fog még azonkívül dr. Eisler Mátyás főrabbi is, aki mint vendég járt Zürichben és a Jewish Agency jelentőségéről fog referátumot tartani, kapcsolatban a Palesztinában lejátszódtott eseményekkel.

minden nagyobb városban megtartják a beszámoló meetingeket, amelyek a palesztinai események elleni tiltakozó gyűlések miatt maradtak el.

Az erdélyi kongresszusi delegátusok egybeként már több helyről is kaptak meghívót hasonló beszámolók megtartására és mint értesülünk, Erdély és Bánát

Hatalmas tűz pusztított a Kolozsvár melletti Réd községben

(Cluj-Kolozsvár, szept. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Péntek délután a Kolozsvártól nem messze fekvő Réd községben tüzvész pusztított. Délután négy óra tájt az egyik szalmakazal tüzet fogott s mivel nem volt víz a közelben, a tűz csakhamar átterjedt a szomszédos szalmakazalok házakra is és egy félóra múlva már egy egész házcsoport állott lángokban.

tek a helyszínre. A tűzoltóság munkája azonban csak a tűz-lokalizálására szorítkozhatott, mivel vizet sehol sem találtak elegendő mennyiségben. A tűz terjedésének megakadályozására több házat maguk a tűzoltók bontottak le. A helyszínen megjelent a tordai vármegyei prefektus is, akkor azonban már egész buzatáblák állottak lángokban.

A falusi lakosság teljesen tehetetlenül állott a pusztító tüzzel szemben. A csendőrség azonnal értesítette a torda és a kolozsvári tűzoltóságokat, amelyek teljes felszereléssel néhány perc múlva megérkez-

Az eddigi becslések szerint Réd község kára meghaladja az 1 millió lejt. Nagyon sok ház, gazdasági épület és nagymennyiségű gabona esett a tűz martalékául. A tüzet a késő esti órákban sikerült eloltani.

PETROZSÉNYIAK!
Ne vásároljatok
Harisnyát
Kötöttárut
Selyemkombinét
Selyemnádrágot
Selyemsálat
míg a
PETROSANIBAN
kedden megnyíló
HARISNYAHÁZ
cikkeit meg nem néztétek.
Gyári lerakat!
Soha sem hallott olcsó árak!
HARISNYAHÁZ EL-BE
Petroşani, Cal. Reg. Ferdinand 86.

EGYESÜLETI ÉLET

Tízéves fennállását jubilálta a temesvári Kadima

(Timisoara Temesvár, szeptember 13. — Az Uj Kelet tud.) — Az elmúlt vasárnapnak különös jelentősége volt a temesvári és bánáti zsidóság életében. Ezen a napon tartotta meg fényes külsőségek között megrendezett zászlóavató ünnepély keretében az egyetlen bánáti zsidó sportegyesület a temesvári Kadima tízéves fennállásának jubileumát. Tíz év múlt el azóta, hogy Temesváron néhány lelkes zsidó fiatal ember kibontotta a kék-fehér zászlót, hogy aztán ennek színei alatt ma már egy egész generáció sorakozhasson fel annak dokumentálására, hogy az egységes zsidó akaratú mi mindenre képes, hogy ha közös úton küzd ideáljainak a mindennapi terhes életbevaló átültetésére.

Temesváron de az egész Bánátban is a Kadima ma már életerős ifjakkól álló hatalmas szervezet jelent, amely lassan, de annál biztosabban magába öleli ennek a városnak mindenrendű és rangú ifjú népeit és amely az életerős és görnyedt-hátú ifjakkól a természethez — a mindenféle testedzéshez — való visszatérésével életerős és józangdolkozású embereket nevel. Eddigelé legalább is azt látjuk, hogy a Kadima, ha küzdelmek árán is de rendületlenül teljesítette a magára vállalt nagy feladatot. Amíg azonban egyrészt a Kadima hívatásának magaslatán állott, súlyos mulasztás terhelte az itteni zsidóságot abban a tekintetben, hogy nem minden alkalomkor állott oda ennek az új zsidó generáció nevelése körül nagy szerepet játszó egyesületnek a támogatására. A Kadimának egy évtizedes múltja után azonban ennek a helyzetnek is meg kell gyökeresen változnia. Ma már mindenki láthatja, hogy milyen nagy szerepet jutott a Kadimának a Bánátban az új zsidó generáció nevelése körül és éppen ezért mindenki hozzá kell járuljon az egyesület fenntartásához, melynek hiányát csak akkor éreznék, hogy a már nem volna, de amelynek hiánya egy csapásra visszaesést jelentene talán egy évszázaddal is — vissza a gettóba, a cárgafoltos zsidók közé.

A kadima vasárnapi zászlóavató ünnepéjét dr. Drechsler Miksa belvárosi főrabbi mélyenszántó beszéde vezette be. Kiemelte a Kadima szerepét az új generáció nevelése körül, valamint az ünnepséget érdekes és tanulságos összefüggésbe hozta a palesztinai eseményekkel. Utána a templom áhítatos csendjében imát mondott. Az istentisztelet után az ünnepély közönség átvonult a szomszédos hitközségi tanácssterembe, ahol kezdetét vette a tulajdonképeni ünnepség. A zászlóavató szerepét a távollévő dr. Roth Dezsőné megbizásából Reiter Károlyné urasszony töltötte be, aki mellett még ott láttuk dr. Polátsék Ármundét, dr. Heisz Bélánét és dr. Brischler Ezekielnének védnökj. minőségben. Algalános figyelem közepette hozták be

Goldstein Sándor, Perényi László és Szántó József, Kadima vezetőség tagok a templomban immár felszentelt hatilmas kék-fehér selyemzászlót. Ezután az ünnepélyes aktus után Sámháteanu ezredes, a bánáti körzet sportvezetője mondott latin nyelven gazdag beszédet. A beszédre dr. Wiener Mór, a Kadima illusztris elnöke válaszolt, aki többek között örömmel fejezi ki afelett, hogy ezen a nevezetes zsidó társadalmi eseményen alkalma nyílik a bánáti sportélet legnépszerűbb alakját, Sámháteanu ezredesét és az ő személyén keresztül az egész román közvéleményt üdvözölni. Ezek után megemlékezett még az elnök a jelenlevő sportegyesületek így a kolozsvári Hagasibbor, a nagyváradi Makkabea és a vendégjűlékre leérkezett ujvidéki Jüda Makkabi sportegyesület kiküldötjeiről. Az ünnepélyen különben résztvettek Temesvárnak és a Bánátban összes zsidó és egyéb társadalmi intézményei és testületei, akik sor-

Ajánlva
LANCEREAX tanár,
az Orvosi Akadémia volt
elnöke által

Guta
Rándulások
Vesekő
Reuma

URODONAL alaposan és gyökeresen tisztítja a vizelet utját, amelyekből kiküszöböli a hügysavat és tledéket.

Stabilimenti CHATELAIN
2 et 2 bis, Rue de Valenciennes
PARIS

Vezérképviselő Románia számára: „STANDARD“ Drogéria BUCURESTI, Strada Zorilor 2.

rendben járultak az ujonnan felavatott zászló elé, hogy az ugynevezett megtisztelő szegvéri aktusban résztvehessenek. Különös kiemelkedő pontjai voltak még az ünnepségeknek Katz Salamon főkan-tor által előadott énekszámok is.

A délutáni sportmutatóványokon kívül, amelyekben a temesvári sörérok is kiváltak részüket, a Kadima és az ujvidéki Makkabi futbalcsapatok mértek össze élvezetes játék keretében erejüket. Este a tisztikaszinó termeiben többszáz teritékes

bankett volt, amelyeken a különböző felkösztöntök tették felejtethetlenné a temesvári zsidóság életében nagy szerepet betöltő napnak az emléket.

(f. m.)

Tiszaeszlárral izgatnak a bukaresti pályaudvarokon

Cuzát ábrázoló bélyeget ragasztanak a „vérvételt“ ábrázoló levelezőlapokra. Miért nem lép közbe a kormány?

(Bucuresti-Bukarest, szept. 13. Az Uj Kelet tud.) Cuza professor ágensei ismét munkához láttak. Az északi pályaudvar éttermében és az induló vonatokon vegyes kinézésű fiatal emberek ismét teljes erővel molesztálják az utasokat, akiknek horogkeresztes jelvényeket, antiszemita brosurákat és verseket kínálnak fel megvételre. Az ügynökök közül többen diáknak adják ki magukat és egyikük sem mulasztja el az utazó publikum román hazafias érzelmeire és a tranz akció, már tudniillik a primitív kiállítási horogkereszt megvételének némes rendelkezésére hivatkozni. Néhány hónappal ezelőt az egyik bukaresti lap 1 emét csapott, mire az antiszemita diák szövetség elnöke sietett hírlapi nyilatkozatban leköszölni, hogy az antiszemita elveket pályaudvarokon és vonatokon üzletesítő fiatal emberek nem diákok és hogy a jelvényárusításokból realizált bevételnek redeltetési helye a szövetség számára ismeretlen.

A belügyminisztérium érthetetlenül, mindezek ellenére sem tartotta szükséges-

nek, hogy az utasok molesztálásának véget vessen. A Gara de Nord továbbra is az antiszemita hecc-brosurák értékesítő piaca marad. Ujabbán — az Adeverul jelentése szerint — egy Nestor Nişescu nevű ur képeslapokat árul, amelyeknek egyik oldala szemléltetően igyekszik bemutatni „A iszaeszláron 1882-ben történt borzalmas zsidó bűntény“-t. A képeslap hátán Nişescu ur saját aláírása alatt oktatja ki a keresztényeket „a rituális gyilkosságokra“ olyan utszéli tónusu uszító szavakban, hogy az ember nek kétségbe kell vonni az illusztris szerző épelméjűségét. A levelezőlapra egy Cuza professzort ábrázoló bélyeg is ragasztva van. Mindenesetre úgy a rajz, amely azt a pillanatot ábrázolja, midőn a zsidók „véret veszik“ Soymosi Eszternek, — mint a stupid szöveg alkalmasak arra, hogy együgyű embereket megtéveszzenek. A kormánynak kötelessége megakadályozni azt a kutmérgezést, amelyet Cuza professor hívei az esetek legnagyobb részében nem önzetlen szempontokból vezette, ismét megkezdtek. Kellő energia-

val a kormány idejében megakadályozhatja a dolgok elfajulását, amúgy is inkább, mert amit Nişescu ur és társai csinálnak, több ponton is beleütközik a fennálló törvényekbe és tulságos mértékben kimerítik a faj és felekezet elleni igaztás kritériumát.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii 9.
Fiókintézetek: Dej—Dés, Beclean—Bethlen, Jibou—Zsibó, Zälau—Zilah.

Saját tőkék 40 millió Lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Áttalásokat bet- és külföldre legelőnyösebben és legfontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely

cipő elegáns, tartós, olcsó.

Kapható minden jobb üzletben.

Iskolások akik szeretik a képes jegyzékeket ingyen kapják, ha bejönnek érte LEPAGE-hoz.

Tisztelettel közöljük, hogy LONDON-ból kabát- és costumanyagok: Tweed, Ziblikascha, Velutin és Duvetin, PÁRIS-ból ruhaanyagok: Charmolin, Crepella és bársonyok, selyemanyagok: Tiflis, Crepsaten, Crepgeorgett az összes divatszínekben MEGÉRKEZTEK

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piata Unirii 12.

Amerikai mintára férfiöltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

A néni

A letartó klub tulaj

Berlin, szept. 13. Letak ügyében te llinger előkelő ban közismert és litikai vitákról hí felesége a Saynta család tagja. litikai irány vez lentek, úgy hogy nemzeti szocialist minden párt tagi szalon látogatói Bernhard is, a b

Október

Brassó el

(Bucuresti-Bukarest, Kelet tud.) Október 5-én a téli menetrendet beléptetésévtől egyid natjárat meg fog pedig lényegesen notidót.

Egyik legfontos netrendnek az les Kárpát-expressz. ber 5-én fogja me Bukarest és Brassó megszüntetik a B

Huszor

A

(Cluj-Kolozsvár, let tud.) A várm termében dr. Gher nőkele alatt es gyűlést tartottak ény gyakorlati zott járási komiszi letéséből kitünt, törvény alkalmaz nem ütközött sem ségbe. A falvak k zatlanul ugyanaz

A libe

A Viitorul

(Bucuresti-Bukarest, Kelet tud.) A Viit egy bizarr tartal világot, amely ma érdeklődés középp mondja a Brajia történetét és

a külföldi tőkét hogy anyagi ér szítette a nemz belöldi tüke egy közrem

«A romániai ma írja a Viitorul — támogatja a nemz mánybukató kar tást létesített a «jó földi tüke közt. A meti parasztpártal

LUDENDORF TÁBORNOKHOZ VEZETNEK A SZÁLAK

A német bombamerénylők egész vezérkarát sikerült a rendőrségnek letartóztatni

A letartóztatottak között van Salinger dr. is, a berlini vitaközö politikai klub tulajdonosa. Harmincháromra emelkedett a letartóztatottak száma

Berlin, szept. 13. — A bombamerénylők ügyében tegnap letartóztatták Salinger előkelő családból származik, ban közismert és a benne lefolytatott politikai vitákról híres szalonja volt. Sa felesége a Sayn-Wittgenstein arisztokrata család tagja. A szalonban minden politikai irány vezető egyéniségei megjelentek, úgy hogy a vitaközök között a nemzeti szocialistáktól a bolsevistákig, minden párt tagjai lehetett látni. A szalon látogatói közé tartozott Georg Bernhard is, a baloldali Vossische Zei-

tung szerkesztője Salingerrel most kiderült, hogy az összeesküvők egyik vezére volt, lakásán bombaalkatrészeket, robbanóanyagot és mérénylet-terveket foglaltak le.

A letartóztatottak egy része ezek közül a terrorista fajvédők közül kerül ki, akik annak idején a Ruhr-vidéken és Felsősziléziában is operáltak. Az elkobzott dokumentumokból nyert adatok alapján most a berlini rendőrség aziránt nyomoz, hogy mily székötletést tartottak fenn a merénylők a német fajvédők Hitler-

Ludendorff szárnyával. Több jel arra mutat ugyanis, hogy az utóbbiak sem álltak távol a pokolgépes merénylet-tervektől.

A német rendőrségnek ezzel a szenzációs letartóztatással végre sikerült a pokolgépes merénylőszervezetek egész vezérkarát letartóztatni. Az utolsó órákban beérkezett jelentések szerint a német államrendőrség Mühlheim an der Ruhr-ban és Hamburg Altonában fogatósított újra sok letartóztatást. Összesen 33 egyén van már letartóztatásban.

Október hatodikán lép életbe a téli menetrend

Brassó elveszti a Kárpát-expresszt és Nagyszeben a bukaresti gyorsot

(Bucuresti-Bukarest, szept. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalos értesítés szerint október 5-én a CFR életbelépteti a téli menetrendet. Az új menetrend életbe lépésétől egyidejűleg egész sereg vonatjártatást meg fog szűnni, más vonatknál pedig lényegesen megváltoztatják a menetidőt.

Egyik legfontosabb újítása a téli menetrendnek az lesz, hogy megszünteti a Kárpát-expresszt. Ez a luxusvonat október 5-én fogja megtegni utójára az utat Bukarest és Brassó között. Hasonlóképpen megszüntetik a Bukarest és Nagyszeben

között közlekedő 25. és 26. számú gyorsvonatpárt. A 25-ös gyorsvonat helyett a 109. számú személyvonatot állítják be Bukarest és Turnseverin között, amely Piatra-Oltig fog közlekedni, úgy, hogy a Bukarest és Nagyszeben között futó hálókocsit ezentúl ehhez a vonathoz fogják csatolni, amelynek Piatra-Oltinál a 201. számú személyvonathoz lesz csatlakozása Nagyszeben felé.

A téli menetrenddel kapcsolatban a CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy már szeptember 15-én megszünteti a Bu-

karesti és Brassó között közlekedő nyári különvonatot, ugyszintén a Bukarest és Constanca között közlekedő gyorsvonatpárt. Október 10-től a Jasi és Kisenev között közlekedő 80-75 és 76-79. számú vonatokon nem lesz étkezőkocsi. A külfölddel való vasuti összeköttetés tekintetében az új menetrend azt a változást hozza, hogy a Calais és Constanca kikötője között futó direkt halókocsi a tél folyamán csak Bukarestig fog közlekedni, amelyet az Orient-expresszhez kapcsolnak.

Huszonhat közigazgatási szünetetnek meg Kolozsmegyében

A közigazgatási reform a járások számát is csökkenti

(Cluj-Kolozsvár, szept. 13. Az Uj Kelet tud.) A vármegyei prefektúra nagyszámú dr. Gherrman szubprefektus elnöklete alatt esütörtökön és pénteken gyűlést tartottak az új közigazgatási törvény gyakorlati alkalmazásával megbízott járási komisiók. A bizottságok jelentéséből kitűnt, hogy a közigazgatási törvény alkalmazása Kolozsmegyében nem ütközött semmi különösebb nehézsébe. A falvak közigazgatási helyzete változatlanul ugyanaz maradt az egész megyé-

ben, kivéve Bălcesti községet, ahol öt falu lakossága elhatározta, hogy egy községbe tömörül. A közigazgatási törvény alkalmazása folytán az eddigi hetvenhat jegyzőségből huszonhatot meg fognak szüntetni.

Ezt a tervet azonban csak az új községi választások után fogják keresztülvinni, amikor ugyanis a községek jegyzőségekre fognak tömörülni. A járások számát szintén redukálni fogják, de tekintet tel lesznek a járásbíróságok, a gazdasá-

gi érdekek, valamint a közlekedési viszonyok által diktált szempontokra.

A közgyűlés elhatározta, hogy beadvánnyal fordul a belügyminisztériumhoz és kéri fogja a pár évvel ezelőtt Kolozsmegyéből elszakított községek visszacsatolását. A visszacsatolt községek között vannak Buldz biharmegyei, Trestea, Kendea, Facas szilágymegyei, Salcuta na szódmegei, Sângeorg, Salina marosmegyei, Supurul de Campie, Ceanul Mare, Aifon és Reghin tordamegyei községek.

A liberálisok szerint Maniut a külföldi tőke segítette kormányra

A Viitorul beismeri, hogy Bratianu Vintila annakidején az ellenzék kampánya miatt nem kapta meg a kölcsönt

(Bucuresti-Bukarest, szept. 13. — Az Uj Kelet tud.) A Viitorul tegnapi számában egy bizarr tartalmu vezércikk látott napvilágot, amely ma az általános politikai érdeklődés középpontjában áll. A cikk elmondja a Bratianu-kormány bukásának történetét és

a gazdasági törvények megváltoztatását és fontos koncessziókat kért, amiket meg is kapott. Mindenki tudja, hogy a kormány ma nemcsak anyagi áldozatokkal, hanem rendjelek osztogatásával is igyekszik meghátrálni ezt a segítséget.

»Sőt mi több — írja más helyen a cikk bizonyos elemek segítségével megki sérülték és részben sikerült is nekik a liberális párt vezeterei között surlódásokat, sőt egyenlenségeket teremteni.

Dnyen és más okkult eszközökkel sikerült a nemzeti parasztpártnak Románia külföldi kölcsönét megnehezíteni és bizonyos faktoronkra hatást gyakorolni.

A liberális lap vallomásai, illetőleg teljes beismerése óriási feltűrést keltett politikai körökben. A Viitorul ugyanis elismeri, hogy

a liberális párti vezeték. Bratianu Vintila és Duca között egyenlenségek dultak,

másrésről pedig bevallja, hogy a nemzeti parasztpárti kampány eredményeképpen a liberális párt nem volt képes a kölcsönt megkötni. Politikai körökben találgatják: milyen okok késztették a Viitorul ezekre a vallomásokra és főleg milyen célokat szolgál a Bratianu Vintila-Duca affér nyílt beismerése.

Egyébként a liberálisok a kormány elleni kampányukban ugyancsak a nemzeti parasztpárt egyes vezetői közötti állítólagos ellentétekre akarnak támaszkodni.

a külföldi tőkét vádolja meg azval, hogy anyagi érdekekért kormányra segítette a nemzeti parasztpártot a belföldi tőke egy bizonyos részének közreműködésével.

A romániai magántőke egy része — írja a Viitorul — hatalmas összeggel támogatja a nemzeti parasztpárt kormánybuktató kampányát és összeköttetést létesített a »jövő kormány« és a külföldi tőke között. A külföldi tőke a nemzeti parasztpártnak nyújtott segítségért

Zongora-és hegedűiskolák

valamint az összes többi kották legolcsóbban kaphatók

Király

zeneműszaküzletében Cluj-Kolozsvár, Főter 15.

Erre vall, hogy az egyik titkos liberális napilapban hatalmas cikk jelent meg arról, hogy a kormánypart erdélyi és regáti szárnya között a viszony egyre élesebbé válik. Maniu szinte emberfeletti igyekezetet fejt ki, hogy pártjának »nemzeti« és »paraszt« frakciói között az egyensúlyt megtartsa. A kormány már régen bejelentett átszervezése is azért késik, mert

egyes minisztereknek a kormányból való kiemelése súlyos elégedetlenségeket válthat ki egyik, vagy másik oldalon.

A lap Iunian igazságügyminiszter esetét idézi, aki ellen az egész erdélyi nemzeti párt fel van zudulva amiatt, hogy a bírák kinevezésénél a regátiakat előnyben részesíti. Voicu Nişescu erdélyi miniszter a moztatója a Iunian elleni kampánynak, aki az igazságügyminiszteri tisztségre aspirál. Cserébe állítólag a belügyi tárcát ajánlták fel Iunianak, aki azonban ezt a rávez megisz-telő eseret kategorikusan visszautasította. Imdön Iunian szabadságra ment. Costachescu közoktatásügyi miniszter vállalta helyettesítését, az erdélyi parlamenterek presszóijára azonban Costachescut most Voicu Nişescu váltotta fel.

Nem fog a gyomra égni, ha rendszeresen issza a Málnási

Siculia gyógyvizet Kapható minden fűszerüzletben.

Művész pepzsaszőnyeg szűvött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövökletek legelőnyösebb beszerzési forrása. SCHULHOF EMILNÉ Oradea, Str. E. Carogariu (Ur-u.) 14.)

Az új tavaszi jumpert LUX használata által egész nyáron mindenki mint ujat viselheti.

A selyem- és gypaju-jumpereket gyorsabban lehet tönkretenni rossz mosószerek által, mint a mindennapi viselés által. Az ilyen szöveteket sohasem szabad közönséges mosószappannal mosni és dörzsölni, hanem csakis LUX-al. A krémszerű Luxoldat minden kefézés és dörzsölés nélkül eltávolítja a piszkot, csak a szövetnek a habban való többszöri átnyomkodása szükséges. — A LUX annyira ártalmatlan a szövetekre, akár csak a tiszta víz. LUX-ot nem lehet kapni seholsem kémérve, hanem csakis eredeti csomagolásban.

Ára mindeműt: Nagy doboz Lei 30.— Kis doboz Lei 15.—

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bányászi zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. Lipszani 91.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnymá, csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A megvalósítás utján

A számok maguk helyett beszélnek, de mégis ahhoz, amit a temesvári ifjúsági blokkba tömörült zsidó flakalság tett, egy néhány szót kell fűznünk.

Reiter Ernő, a temesvári ifjúsági blokk elnöke ma telefonon jelentette, hogy a blokk tagjai 30.000 lejt (120 fát) adtak az 5689. tiszabányászi csoport hőseinek érdekében. A fiúk és fiatalok, akik az első ujjegyeiket nyoman még mielőtt külön felszólítást kaptak volna, sponzión megnyilatkoztak és megmutatták, hogy mire képes a zsidó ifjúságnak az a része, amely a galúban él. Udvozljúk Erac Jiszráél vezetésével Temesvár zsidó ifjúságát és velük együtt kívánjuk, hogy a osekedejük példaként szolgáljon öregeknek és fiataloknak egyaránt. A temesvári ifjúság vasárnap fogja az öregek, a felnőttek körében a faekciót megkezdeni. Megvárunk róla győzödé, hogy eredménnyel fog a felnőttek között meginduló akció járni, mert senki előtt sem maradhat visszhang nélkül az ifjúság áldozatkészése.

Spieglmann Eliezer táviratban jelenti Sibiruból, hogy az ifjúság a tiltakozó gyűlésen 10 fát adott.

Es kezdjük meg azoknak a névsorát, akik elsőnek siettek áldozni a temesvári zsidó ifjúság nagyszerű megnyilatkozásával egyidőben a hősök emlékének.

A tulajdonképeni faekció meg csak vasárnap veszi kezdetét, de máris igen sokan juttatták el hozzánk adományukat a hősök emlékének megörökítésére.

Cluj: Léb Odön, Dr. Weisz Fülöp, Dr. Weissburg Chaim, Dr. Marton Ernő, Gottlieb Lajos, Auslaender Lajos, Dr. Szőnyi Géza, Péterffy Endre 4-4 fa, Weinberger Józsa és Magda 2-2 fa. Öhlbaum E. 1 fa.

Hateg: az Aviva-csoport 16 fát, a nőegylet 6 fát és többen 4 fát adományoztak.

Campiartzi: Salamon Sámuel, Salamon Ottó, Salamon Hugó 2-2 fa.
 Arad: Bernstein Sámuel 1 fa.
 Brad: Fischer Sándor 1 fa.
 Oradea: Nussbaum Sámuel 1 fa.
 Brassó: Dr. Ritter Sámuel 1 fa.
 Odrtchein: Gottesmann Vilmos 1 fa.
 Eddig begyűlt összesen 204 fa — Lei 54.000.

Erdély zsidósága még csak most fogja az akcióit megkezdeni. Az első két kertét befejeztük a hősök érdekében.

Két sömérnyereg, a legkisebbek, a gurok közül elindult elkallódott perseyeket keresni és tegnap közel 1000 lejt hoztuk be a Keron Kajemet irodába. Auslaender Sanyi és Farkas Tibor a nevük. Egy kicsiny eset nagy időkben de megérdemli, hogy feljegyezzük és hogy a jövőben követésre találjon.

Neumann Mór temetése. Pénteken, a kora délutáni órákban kísérték utolsó útjára Neumann Mór, a kolozsvári Mizrahi elnökét és az ortodox hitközség érdemes alelnökét, A temetésen a zsidó közélet minden számottevő tagja jelen volt és a gyászolók nagy tömegei azokból az egyszerű emberekől tövödött össze, akik Neumann Mór segítségét nem tudták elfelejteni. Egy igaz ember elvesztése felet érzést ösztönöz fájdalmat nyilvánult meg a gyászoló gyűlekezetben, akiknek érdekeit Glasner Akiba főrabbi fejezte ki megindító szavakkal. Jellemzte az embert, a zsidót, a közéleti férfit és a barátot. Neumann Mórban az igazi bencs-tóra szállott sirba. Az a zsidó típus volt, aki nem elégedett meg azzal, hogy ő maga is elmenyül szabad óráiban a Tóra-

ban, hanem igyekezett a szentírás szellemét a zsidó élet mindén vonalán ébrentartani. A Tóra köntöse szakadt meg ennek a kiváló embernek a halálával — mondotta — ő volt az, aki élete példáján mutatta, hogy az ember lépést tarthat a kultúrával és mégis megmaradhat tóra-hű zsidónak. A bucsubeszéd után a halottat gyászokcsin vitték ki a temetőbe. Tekintve, hogy pénteken a zsidó hagyományok szerint egyenél több gyászbeszéd nem hangozhat el, az ortodox zsidó hitközség előljárósága vasárnap délelőtt kilenc órakor, képviselőtestülete pedig tíz órakor gyászülésre hívta össze tagjait, hogy Neumann Mór emlékére bódoljon.

A vilnaiak Temesváron. A vilnai drámai együttes, amelyet ezúttal Alex Stein, a nagyevű rendező és színész vezet, Temesvárra érkezett, ahol három estén vendégszerepel. Első este Ansky „Nap és éjjel”-ét fogják játszani egészen új rendezésben. Második este Schalom Asch revüszéri drámáját, a „Kiddus Hasemet” fogják adni. A harmadik előadásukban pedig Frantisek Langer Külváros című híres szindarabját fogják bemutatni, egészen eredeti díszletezésben és rendezésben.

Megalakult a szatmári Ceirót Mizrahi és reorganizálódott a Cejré Mizrahi. Mult vasárnap alakult meg Szatmáron a leány mizrahi. Az alakulógyűlésen a kolozsvári Ceirót Mizrahi képviselőjében Jungberg Széri vett részt. Az új egyület tagjai a következők: Klein Mariska, Végh Sári, Spielmann Frida, Grünfeld Margit, Stern Berta, Rosenbaum Frida, Pollák Rezi, Weisz Babi, Glück Sári, Mermelstein Hermin. A végleges vezetőség megválasztására ideiglenes bizottságot kreáltak az ügyek vezetésére. A bizottság három tagja Weisz Babi, Klein Mariska, ideiglenes jegyző Ordentlich Viktor. Szatmár vallásosabb cionista köréi igen sok reményt fűznek az újonnan alakult Ceirót Mizrahi működéséhez. Az újonnan alakult együletbe való fölvetésre nap-nap után újabb és újabb tagok jelentkeznek. A szigeti konferencia után a helyi Ceirót Mizrahi is teljesen reorganizálódott és új vezetőséget választott, amely minden irányban garanciát nyújt arra, hogy az egyület az eddiginél komolyabb és értékesebb munkát fog tudni felmutatni. Az új vezetőség igen tartalmas programot dolgozott ki. Minden este 8-10-ig a héber és zsidó tudomány más-más ágát fogják kultiválni. Vasárnap eset héber és zsidó kultúr előadást, hétfőn este tanulmányt, kedd este zsidó történelmi szerda este héber nyelv és kultúrelőadás, esütörök este héber irodalmi és vítaestély, szombat délutánonként 4 órakor dr. Klein rabbi tart tanulmány előadást. A héber nyelvet Izsák Arnlod fogja előadni. Az új vezetőség névsora egyébként a következők: elnök Grünlag József, alelnök Weisz Parkas, pénztárnok Mermelstein Zoltán, jegyző Ordentlich Viktor, első gondnok Eisner Emil, második gondnok Spiegel Gyula, ellenőrök: Spiegel Zoltán és Neubauer Sándor.

Székelési zavarok, hégőres, puffadás, gyomoreredés, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és bélesatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiűri, a vérkeringést előmozdítja a tartós megkönnnyebülést okoz Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárterakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Hermann Katiza a zongoratanítást újból megkezdte. Lakásán található d. e. 10-11-ig, d. u. 3-5-ig. Calea Victoriei 53, földszint.

Kezelmét kapott Vörösmarthy Margit gyilkosa. Prágából jelentik: Masaryk elnök Mihalko Jánosnak, aki Vörösmarthy Margit meggyilkolásáért halálra ítélték, kezelmét adott és büntetését életfogytiglani fegyházra változtatták.

A temesvári Herzl Barisszia színrehozta Nordan „Dr. Kohn”-ját. Hetekig tartó lazus előkészületek után az elmúlt szombaton a zsidó lyceum tornacsarnokában szép siker jegyében hozta színre az állandóan komoly kulturmunkát kifejtő temesvári Herzl Barisszia Max Nordan közismert drámáját, „Dr. Kohn”. A súlyos témakörű Nordan-darab színrehozásával a Barisszia szereplő és rendező tagjai olyan munkát produkált, amelyre különösen műkedvelői mivoltunkban büszkék lehetnek és amelyeknek sikere eleve feljogosítja őket hasonló vállalkozások sikeres keresztülvételére. A betanítás munkáját Bakos Károly végezte kifogástalan precizitással. Az estélyt különben Klein Miklós konferanszprologusa nyitotta meg, aki ünnepélyes szavakkban adott izelítőt arról a környezetről, amelyben a nagy zsidó író, Nordan ezt a híres darabját formába öntötte és megírta. A szereplők sorrendjében külön hely illeti meg Kohn Miksát, aki Moser titkos tanácsos szerepében kifogástalan alakítást nyújtott, míg Moserné szerepében felesége, Kohn Miksiné méltó párteremője volt. Mindvégig szimpatikus és bájos Krisztinát alakított Zsigmond Joli. A darab címszerepét Bergmann Pál hozta színre ügyesen és átérzéssel. Moser Károly hadnagy szerepében Böhm János a rektor szerepében, Klein Miklós nyújtottak élvezetes alakítást. Kifogástalanul játszotta el nehéz főpapi szerepét Gáspár Jenő is. Megérde mőt sikerült volt: Kolker Hajnalnak és Schatelesz Lajosnak az öreg Kohn-házaspár szerepében. Kisebb szerepekben is hozzájárultak az estély sikeréhez: Friedmann Edith, Grosz Ignác, Klein Jakab, Gerő László kétfős szerepében, továbbá Winter Zoltán és Junger Nándor.

Tanítás kezdete. A Ferdinand király-uti izraelita óvodában a tanév szeptember 16-án, hétfőn reggel 9 órakor, míg az elemi iskolában 15-én vasárnap reggel 9 órakor kezdődik. Igazgató.

Tudnivalók a Pályaválasztási Tanácsadót illetőleg. Az őszi évad beálltával ismét sokan keresik fel érdeklődők a Pályaválasztási Tanácsadó irodáját. Az iroda minden egyes esetben szívesen szolgál felvilágosítással és feladatához képest tanácsokkal a foglalkozásokat kereső ifjaknak és azokat a megfelelő vizsgálatok megajtése után alkalmas szakmákban elhelyezni igyekeznek, azoknál a munkaadóknál, akik erre igényt tartanak. Ajánlatos ennél fogva, hogy valamely szakmabeli iparos munkaadó tanonegyéleteit a Pályaválasztási Tanácsadó irodájában, hivatalos órák alatt bejelentse. Ugyancsak itt jelentkezhetnek a tanácsokat kérő és szakmát választó ifjak és leányok. — A Pályaválasztási Tanácsadó irodája, Str. Paris 36 alatt van. Hivatalos órák kizárólag szerdán d. u. 3-6-ig vasárnap d. e. 9-11-ig.

Paraguay köztársasági elnöke három hónapra ostromállapotot rendelt el országában. Londonból jelentik: Azuncionból jelentik, hogy Paraguay köztársasági elnöke a kommunista zavargások miatt az egész ország területére kilencvennapos időtartamra elrendelte az ostromállapotot. Az elnöki intézkedést a kamara már jóvá is hagyta s a szenátus ülését is összehívják, hogy állást foglalhasson a kérdésben.

A tetszhalottak feltámadnak. Londonból jelentik: A sidney-i orvoskongresszuson az egyik szocialista orvos arról a felfedezéséről számolt be, hogy a tetszhalottakat fel lehet éleszteni. Módszere abban áll, hogy a szivizomba tűt szúrnak bele és a tübe tíz másodpercen keresztül vilamos áramot vezetnek. A felfedezést bejelentő orvosnak ezzel a módszerrel egy csecsemőt sikerült feléleszteni.

Huszonkét repülőgép égett el Posenben. Varsóból jelentik: Posenben tűz ütött ki a repülőgépgyárban. Huszonkét most elkészült repülőgép a lángok marata lékává lett. A gyár raktáregyülete teljesen és néhány alkatrész-előállító műhely részben égett le. Az oltásnál a tüzoltók elégtelen számnaknak bizonyultak s katonaság segítségét kellett igénybe venni.

Zsidó Színház.

STRAMER

Amerikából visszaérkezett színtársulata szeptember 14-ikéig

Máramaros-szigeten

vendégszerepel.

Halálozás. Tragikus haláleset történt ki mély gyászt Szilágyesek egész közösségében, felekezetre való tekintet nélkül. Hétfőn délelőtt meghalt Hoffmann Miksa 24 éves fiatalember, akit az egész város könnyű és szeretete kísérték utolsó útjára. A koporsó fölött Klein Salamon szilágyesehi főrabbi, Klein Elijáhu kolozsvári rabbi és Weiss Hirsch rabbi tartottak gyászbeszédet.

Legett K'elben a Krupp hajójavító üzem. Kiből jelentik: A Friedrich Krupp-Germania hajójavító művek telepén óriási tűz pusztított. A lángok egyik csarnokról elharapóztak a szomszédos csarnokra s lángra lobbantották a gyári darura elhelyezett szálfákat is. A tűzoltóság nagy készséggel vonult ki a kikötői rakpartra s 3 óras oltási munka után sikerült a továbbterjedést megakadályozni. A csarnokban éppen nem voltak javításra váró hajók, de a kár így is igen jelentékeny. Azt hiszik, hogy a tüzet rövidzárlat okozta. A tűz okozta füst még a késő esti órákban is ott terjengett a kikötő felett.

Már mindenki megkaphatja a Calauza-Utmutató ingyenes szeptemberi számát, mely a legkényesebb iránytű Kolozsvárnak. Tartalmazza mindazokat a helyeket, amelyekre a Kolozsváron megforduló idegeneknek szükségük van. Minden szálloda portásánál ingyen kapható.

Egy teherautó belezuhant a folyóba, két ember meghalt, három halálosan megsebesült. Belgrádból jelentik: A kraljevaraskai országuton egy utasokkal telt teherautó kormánytörés következtében az Ibar folyóba zuhant. Sofförje és egy mechanikus azonnal szörnnyethalt s az utasok közül hárman olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy életbenmaradásukhoz nincsen remény.

Felhívás. Felkérjük templomüléseink mult évi bérletét, hogy igényeiket a tavalyi bérletre f. hó 15-től f. hó 29-ig azaz szelichez első napjára az egyület irodájában naponta d. e. 11-1-ig, d. u. 4-6-ig bejelenteni és az ülésekre a jegyeket megváltani sziveskedjenek. Későbbi jelentkezések figyelmen kívül hagyatnak. A Poale Czedek templombizottsága.

Készül az angol mamut-repülőgép. Londonból jelentik: Az angol légügyi miniszterének felszólította a Blokhryn repülőgépgyárat, hogy dolgozza ki egy ötven személy szállítására alkalmas repülőgép tervét. A repülőgépnek legalább ezer mérföldet kell repülnie egyfolytában, mert a london-délafrikai vonalon akarják jártni.

Gyomoréadést regglen szüntel, gyomor-fekélyt rövid idői belüli gyógyít, gyomor-savtúlingés elmarad, ha e bal kelen a CIGELKRI IÓDOS GYÓGYFORRÁSOK hydrocarbonsos István-víz is z. Kerje mindent. Ismeretét küld a cigelkri források románát vezérképvelele Arini (Egerhát), jud. Salaj.

T. Lopago könyvk. Cluj. Kéremingy en az

Orvos egyetemi Cálauzát.

Mellékeltén 5 lei bélyeg portó.

Rádió

idő: kő

Szombat,

Budapest: 9.15. Mascagni: Paranyától. Gretri: Zból (Galli Curci), (Caruso). Puccini: skv: Boris halála kölnig (Jeritte). lettoból (Galli CurLuca). Vedri: Rig(Toti Dal Monte). bely -- Rosina é Gyöngyhalászból (tinata. Verdi: A Malaskin: Out sh Song (Saljapin). Stadi moier Tra Szeroleines vagyok bt (Palló Imre). S Sárocsy M.). Szer kisány. Sylva-Bro Boy. Dr. Weinergondoloz réam (Sárek. 12-05 Rigó Jaának... időjelés idője rek. élelmiszerárak postafőigazgató elő időjelés. időjárás Vitéz dr. Máinás. „Rákoczi leghivebb anghai világ-jambogyar cserkézetek e hangversenye. 18.3 ósa. 19. Magyar kísérettel. 20.15. T rádió házikvartettje los időjelés. időj nemzőkőzi sakk Majd Magyar Imr hangversenye.

Bécs: 19.35 Olasz Berlin: 20 „Bluf Pozsony: 20.35. Breslau: 19.15. Momart, Bizet. Tsc Strauss műveiből. Brunn: 20.10 Dal Frankfurt: 19.30 la" c. operájának Kottovic: 20.30 Königsberg: 20.7. rttjének köv. Lipsce: 20 Rádió Milano: 20.30 Ze Moravska Ostrava Szorakozta 6 hang Stuttgart: 19.30 C ridíke c. operáján Toulouse: 20.30 seny. 21 Operatrés Varsó: 22.45 Tár

Vasárnap.

Budapest: 9 Ujs Egházi zene a B templomból. 11.30 telet a Deák-téri te los időjelés. idője m. kir. Operaház kar hangversenye. 1. „Bolygó hollandi kőrök lovaglása. tűzvárás a „Walk bevonulása a Wall

Zsidó ifjus

Oszkár bácsi zsi Sas Irén: Kol-ni Bar-Kochba (Elbe sek, szindara menyé — Kaphatók az Uj ban. (A pénz esetén portó)

Iskolatás vászpu 120 350-450 l Tolt

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szombat, szeptember 14.

Budapest: 9.15. Gramofonhangverseny. Mascagni: Parasztbeosztás. Bucsu az anyától. Gretri: Zemire et Azor c. operából (Galli Curci), Verdi: Requiem Mars (Caruso). Puccini: Tosca imája. Moussorgy: Boris halála (Saljapin). Schubert: Erkölnig (Jeritze). Verdi: Kvaritett a Rigolettoból (Galli Curci, Homor, Gigli és De Luca). Vodri: Rigoletto — Gilda áriája. (Toti Dal Monte). Rossini: Szevillai borbély — Rosina áriája. Bizet: Ária a Gyöngvhalászból (Fleta). Leoncavallo: Matinata. Verdi: A végzet hatalma. duett. Malaskin: Out should I but express in Song (Saljapin). Sietzinsky: Wien du stádt meiner Trauener. Nádor Sándor: szerelmes vagyok én szép asszony magábt (Palló Imre). Szenes-Köla: Rózsaleány (Sárosv. M.). Szenes-dr. Sándor: Ne sirj kedély. Sylva-Brown-Henderson: Sonny Boy. Dr. Weiner-Márkus: Ugye sosem gondolsz reám (Sárosv. Mihály). 9.30 Hírek. 12.05 Rigó Jancsi és cigányzenekari kísérettel. 20.15. Tanok és keringők. A rádió házikvartettejénekkel. 21.30. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és nemzetközi sakkverseny eredmények. Majd Magyar Imre cigányzenekari hangversenye.

Bécs: 19.35 Olasz operaáriák.
Berlin: 20 „Bluff” vidám hangjáték.
Breslau: 20.35 Zenekari hangverseny.
Breslau: 19.15 Gramofonhangverseny.
Moskva: Bizet, Tschajkovszky, Puccini, Strauss műveiből.
Brinn: 20.10 Dalok.
Frankfurt: 19.30 Rolf Lauckner „Satula” c. operájának közz.
Köln: 20.30 Esti hangverseny.
Köln: 20.30 Zellen: Madarász c. operettjének közz.
Lipsz: 20 Rádiókabare.
Milano: 20.30 Zenekari hangverseny.
Moskva: 20.10 Népdalok. 20.35 Szórakoztató hangverseny.
Stuttgart: 19.30 Gluck: Orpheus és Eüdió c. operájának közz.
Toulouse: 20.30 Szimfonikus hangverseny. 21 Operettfraszletek. 22. Dalok.
Varsó: 22.45 Táncozene.

Vasárnap, szeptember 15.

Budapest: 9 Újsághírek, kozmetika. 10 Egyházi zene a Budavári Koronázó Főtemplomból. 11.30 Evangélikus istentisztelet a Deák-teri templomból. 12.30 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekari hangversenye. Wagner-hangverseny. 1. „Bolygó hollandi” — megnyitói 2. Wal kirók lovaglása. 3. Wotan bucsuja és búvárárs a „Walkür”-ből. 4. Az istenek bevonulása a Walhallába a „Rajna kün-

Közgazdaság

Kolozsvárt és Kisenevet kérdik meg először az új tőzsdék felállításának ügyében

A kereskedelmi és iparkamarák országos szövetségének nagyjelentőségű igazgatósági ülése

(Bucaresti-Bukarest, szept. 13. Az Uj Kelet tud.) A kereskedelmi és iparkamarák országos szövetségének ideiglenes vezetősége Manolescu Mihály volt pénzügy miniszter elnöklésével tegnap nagyfontosságú ülést tartott, amelyen többek között a létesítendő új áru- és értéktőzsdék kérdése is szóba került. Az ülésen Erdélyből csak Negruțiu F. Joan szenátor, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke vett részt.

Az értekezlet mindenekelőtt elégtételrel vette tudomásul, hogy a pénzügyminiszterium az általa inkasszált kamarai illetékek behajtásáért felszámítható jutalékokat 3 százalékra szállította le az eddigi 7 százalékról.

Ezután a tőzsdetörvény módosítása által előállított helyzetet foglalkozott az ülés. abból az apópóból, hogy a balti kereskedelmi és iparkamara engedélyt

kért egy árutőzsde felállítására. A bizottság azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tőzsdéknek a fontosabb vidékek szerint való elosztásának kérdését csakis általános, az egész országra érvényes szempontok szerint lehet elbírálni. Ennek érdekében kímoldotta az ülés, hogy az összes kamarákat fel fogják hívni állásponjuk ismerettségére, mert a tendencia az, hogy az érdekeltek vidékek hozzájárulásával lehessen a legjobb megoldást találni.

Az egyes kamarákkal szükséges tárgyalások lefolytatására bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai Manolescu Mihály, Apostol Popa és Bh. Christodorescu. Az első megbeszélés a felállítandó áru- és értéktőzsde ügyében Kolozsváron, vagy Kisenevben lesz, később pedig a többi tartományok gazdasági centrumaiban fog értekezleteket összehívni a bizottság.

Készül a közép-európai porcellán- és üvegipar. Annakidején hirt adott az Uj Kelet a német porcellániparban megindult koncentrációs folyamatról, a melybe kapacitás tekintetében a német gyárak 82 százaléka vesz részt. Hasonló tendencia mutatkozik már régebben a cseh-szlovák porcellániparban is azzal a távolabbi céllal, hogy a jelenleg harcban álló két porcellánipar megegyezésre jusson. Ezzel párhuzamosan az üvegiparban is karrell-jórákvek tapasztalható és a folyamatban levő tárgyalások kilitással biztatnak. A cseh-szlovák és német üveg- és porcellánipar képviselői legutóbb Lipsében ültek össze, ahol a legutóbbi alapvető kérdésekben megegyezésre is jutottak már. Amennyiben a cseh-német tárgyalások kedvezően befejeződnek, a karrell be fogja vonni Ausztria, Magyarország, Jugoszlávia és Románia porcellán, illetve üvegiparát is. A karrell nemcsak az ipari termelésre, hanem az üveg és porcellánárak kereskedelmi értékesítésére is fog vonatkozni, amennyiben egységáruk megállapításával ki fogják küszöbölni az eddigi konkurenciát.

Tovább tart a petróleumháború. Newyorkból jelentik, hogy Amerikában hosszabb szünet után ismét felújult a petróleumháborúság. A Shell-társaság letelepedett az amerikai piacon és erősen beszervezi magát. Már eddig Newyorkban és Newyork államban többszáz tank telepet létesített, azonfelül számtalan apró elarusító bódét rendezett be olyan helyeken, amelyek eddig a Standard Oil Company-nak szinte kizárólagos területéi voltak. A newyorki piacon beállott verseny állandóan érezteti hatását és már eddig jelentékeny árleszállítások történtek. Azonban nemcsak Amerikában ütött ki a kölajtermékek háborúsága, hanem Németországban is, ahol a benzín árak körül indult meg erős versenyzés. Németország nyugati részében a kölni benzinyárak erős terjeszkedése következtében eddig két pfeninggel estek az árak. Ez a konkurencia állítólag ki fog terjedni Dél- és Középnémetország területére is. A jövő héten több helyen literenként három pfeninggel olcsóbban fogják adni a benzint, mint eddig.

Primăria Municipiului Cluj. No. 19229-1929.

A N U N T

Să aduce concurs pentru lucrările de repararea și întreținerea sobelor de teracotă în birourile edificiilor orășenesti, precum și lucrările de instalarea sobelor noi de teracotă în locul celor stricate, în acelas birouri.

Condițiunile generale caetul de sarcini și devizele să pot primi la Serviciul Tecnic, Str. Brătianu No. 25, etajul I, camera No. 8 în toate zilele de lucru dela ora 8-2 a. m.

Licitatia să va tinea la 26 Sept. la ora 11 în sala de sedintă a Delegațiunei Permanente, unde să vor înainta ofertele închis în plic sigilat însoțite de garanție, conform Legei Contab. Publice.

Cluj, la 14 Septemvrie 1929.

Primăria Municipiului Cluj.

NYOMDÁK! FESTÉK

LEPAGE — Al gyári lerakat Kvár. Kérjen árajánlatot.

Az új közigazgatási törvény magyar fordítása (jegyzetekkel és magyarázatokkal) kapható az Uj Kelet könyvosztályában. **Ára 60 lej.**

Végeladásra, vagy kiárusításra alkalmas főtéri üzlethelyiség február 1-éig olcsón kiadó.

Érdeklődők jelentkezzenek:

Dr. Ligetinél

Piața Unirii 20., I. em.

Zsidó ifjusági könyvek:

Oszkár bácsi zsidó meséi — 30 lej
Sas Irén: Kol-nidre — — — 30 „
Bar-Kochba (Eibeszelések, versek, szindarabok gyűjteménye — — — — — 60 „

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. (A pénz előzetes beklüldése esetén portómentes szállítás.)

Iskolatáskák: Papírvászon 95 Lei, vászon 120 Lei, pegamoid 145 Lei, bőr 350-450 Lei, blankbőr I-ma 560 Lei.
Tolltartók 14, 22, 35 Lei.

Aktatáskák bőrből: Gimnázistáknak 260-840 lei, egyetemi hallgatóknak 380-475-500 Lei. I-ma blankbőrből 580-750 Lei.

Kefe- és fésűáru, ollók, zsebkések olcsó és tartós kivitelben! **Reklám árakon!**

Emil Schuster Cluj.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:
Szombat este 9 órakor: Szupé csárdás. (2-odszor. Napi bérlet 3. sz. C. Sorozatsz. 18.)
Vasárnap d. u. 3 órakor: Ida regénye. Ujdonság, nagyon olcsó mozi-helyekkel. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám: 19.)
Vasárnap d. u. 6 órakor: A nóta vége (Operett-ujdonság, 6-odszor. Kondor Ibojával, Betegh Bébill, Solthy Györggyel, Tompa Bélával. Sorozatszám: 20.)
Vasárnap este 9 órakor: Szupé csárdás. (Operette-ujdonság, 3-adszor. Napi bérlet 4. sz. A. Sorozatsz. 21.)
Hétfő este 9 órakor: Szupé csárdás. (Operette-ujdonság, 4-edszer. Napi bérlet 4. sz. B. Sorozatsz. 22.)

A Magyar Színház mozi-műsora:
Szombaton 4 és félhetkor: I. Kacag Bajazzó! Lon Chaney. II. Férfi, asszony és a bűn. John Gilbert. III. Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 lei.
Vasárnap d. e. 11 órakor: A sötétség lovagja. Kalandor cow-boy film. Főszereplő: Tim Mc. Coy. Helyárak: 15 és 10 lei.

CORSO-film-színház műsora:
Szombaton 5, 7 és 9 órakor: Premier! Mocsári liliom (Az embervásár). Az orosz filmgyártás legújabb produkciója. Haralmas erkölcsdráma 7 felvonásban. Főszereplők: M. Tschuchov, Malinowszkaja, Petrowszki a legnagyobb orosz művészek. Előjáték: A hajthatatlan apa. Pompás vigjáték 2 felvonásban.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Mocsári liliom. (Az embervásár). Hatalmas erkölcsdráma. Főszereplők: M. Tschuchov, Malinowszkaja és Petrowszki a legnagyobb orosz művészek. Előjáték: A hajthatatlan apa. Pompás vigjáték 2 felvonásban.

Hölgyeim! Uraim! Szentációt!
Csodaszép, fess bécsi velour, nyul-szőr és filc modellek óriási választékban, feltűnően olcsó árban árusít az „IDEAL” női kalaptövez Cluj, R. Ferd. 8.
Férfi és női kalapok festése, alakítása a legújabb modellek szerint 48 óra alatt gyári árban készülnek.
Tonny sapka nagy választékban.

אתרוגים

A Glasner Samon-tele eszrog küldemény már szeptember 17-én Clujon lesz. A kiárusítás és leszállítás az előjegyzetteknek szept. 18-án megkezdődik.

Safruth zsidó könyvkereskedés Cluj, Piața Mihai Viteazul (v. Széchenyi-ter) 39.
Parger (görög) eszrogim megérkezését idejében közlöm.

Saját tőkével rendelkező Fatermelő vállalkozókat keresek

egy 3000 holdas, prima, évszázados búkkfaerdőhöz, amely 5 kilométernyire van vasuti állomástól. Kitermelhető egészben, vagy részben. Ajánlatok: Thoma, Cal. Victoriei 52. București

Minden jog fenntartva

SZONJA egy kis cseléd története

Írta: **J. Gelofarewsky**

Fordította: **Szabó Imre**

Harry: (nyugodtan). Már itt sem vagyok... Ez nem is én voltam, ez az én szellemem volt.

Bender: Hogy az ördög bujjék... **Harry:** A te öregapádba, (gyorsan el).

Bender: (Cecil felé). És mond csak, lemondhó, te falánk majom, mond csak kérlek, Bender ur leánya, neked nincs már időd bevárni az esküvő végét? (csengetnek). Erigy, menj a vendégekhez, menj a vőlegényedhez, hogy a frász álljon abba a nyugtalan, Bender-féle véredbe!

Cecil: Hagyd már, apa, hagyd ezeket! (el).

Jerucham.

Jerucham: Jóestét kívánok. Jóestét uram!

Bender: (gyanasúan végignézi). Ki maga és mit keres itt?

Jerucham: Már meg se ismer, kérem?

Bender: Ahá, már emlékszem. Maga Jerucham, a szegény ember, a híres szegény ember. De voltaképpen hogy kerül maga most ide? Ugy tudom, maga elutazott Denverbe, hogy gyógygityassa magát. Ezzel féltéssel elment és már itt is van. Tehát meggyógyult. Hát? Mondja már gyorsan, mit tehetek magórt, de gyorsan, gyorsan, mert nálunk ünnep készül mára.

Jerucham: Tudom, itt lakodalmom készül. És épen ezért jöttem. Sűrűsen beszéltem kedves Liebherzné asszonnyal és a fiával.

Bender: Miért olyan sürgős ez magónak?

Jerucham: Nagyon sürgős a leányom miatt.

Bender: Mi van a maga leányával? Ő is visszajött magával?

Jerucham: (köhög).

Bender: Ha maga azt akarja, hogy a leányát Liebherzné visszavegye, akkor jobb, ha nem is látja őket, mert erre nincs idő. Nemsokára már állítják a baldachint.

Jerucham: (méltalankodva). Nem lehet olyan gyorsan felállítani a baldachint. Nem lehet!

Bender: Micsoda hang ez?

Jerucham: Hát jó, akkor csendesebb lesznek! Kérem magát, küldje be ide madám Liebherznét és a fiát.

Bender: Hát hívom. (kiált). Missisz Liebherz! (Jerucham felé). Bocssáson meg, mire gondolt ön, amikor azt mondta, hogy nem lehet olyan gyorsan felállítani a baldachint? (közömbösen megrázza a fejét). Maga tud talán valamit a lányról? Csak ne csapjon lármát, én megfizetem magát. Csak csend! (ajkára mutat).

Liebherzné.

Liebherzné: Kedves rokon, a vendégek már várják.

Bender: Ol réyt (az ajtó felé megy, megfordul és Jerucham felé int, ujját a szája elé tartja). Pszt, pszt! (el).

Liebherzné: Hát maga visszajött a fürdőből? Egyedül jött vissza?

Jerucham: Nem jöttem egyedül velem van az én szerencsétlen leányom is.

Liebherzné: Nem értem magát, hiszen aztán öt száz dollárt masának és minden hónapban pontosan elküldtem azt a pénzt, amit megígértem, miért jött vissza és épen ide, a fiam lakodalmára?

Jerucham: Azért jöttem vissza, madám, mert meg akarom menteni a gyermekem becsületét.

Liebherzné: Nem értem magát?

Jerucham: Asszonyom, amikor megalküldött engem a leányommal együtt én követtem a tanácsát, de akkor még nem tudtam, hogy a maga fia szerencsétlenné tette a leányomat.

Liebherzné: Szerencsétlenné tette? Mit beszél maga? Nem értem! Csak nem ment el az ezse magának?

Jerucham: Hát bizony nem ment el az ezsem és szomorú igazságokat kell magának mondanom. Szegény gyermekem egy ideig hallgatott és szenvedett, a fá-

dalmát magába zárta, amíg meg nem betegedett és akkor megtudtam, mi történt. Képzelték, madám, mit éreztem én akkor. Már nem törődtem a magam egészségével, hanem elhanyagoltam magamat ezt a boldogtalan teremtést. Szegény gyermekem más állapotban van.

Liebherzné: De nem értem, miért épen most jött és miért épen ide jött? Talán pénzt akar?

Jerucham: (kétségbeesetten). Ments isten! Mit beszél itt madám pénzről. Hát a világ minden pénze segíthet ebben az esetben. Hát van annyi pénz, amivel vissza lehet szerezni gyermekem becsületét.

Liebherzné: (ürelmötlenül). Hát akkor miért jött mégis?

Jerucham: (önszeretesen). Azért jöttem, hogy a maga fia tegye most jóvá a bűnét.

Liebherzné: Ez tiszta ördögt! Most tegye jóvá, a napon, amikor megházasodik.

Jerucham: Én azzal nem törődöm! Neki nem volt joga eljegyeznie magát egy másikkal, mert megígérte a gyermekemnek, hogy elveszi és az én lányom szentül hitt ebben az ígéretben. Mit gondol, asszonyom, hogy azért, mert mi szegény emberek vagyunk, prédátul dobhatjuk a becsületünket és azért, mert maguk gazdagok, egyszerűen letiporhatnak bennünket! Azt hiszi, hogy a mi egyetlen kincsünket, a jóhírnevet, csak úgy odadobhatjuk? Nem fogom megengedni, hogy maguk lábál tiporják az én lányomnak a becsületét. Pénzt akar adni? Nekem nem pénz kell, én a lányomat (biztonságosnak akarom tudni és még máma jóvá kell tenni a maga fiának az ő bűnét. Ha nem teszi, akkor, figyelmeztetem, vagy én halok meg, vagy ő nem fog élni többé...

Liebherzné: Hallgasson, szerencsétlen ember, nyugodjék meg... Hisz maga egy beteg, törődött öreg ember... Ne igazoljon. Vigyázzon az életére.

Jerucham: (egyre fokozódó izgalommal). Mit ér az én életem, mit ér az egész világ, ha gyermekem szerencsétlen. Látni akarom a maga fiát és beszélni akarok vele, igenis beszélni!

Liebherzné: Majd máskor, inkább egy másik alkalommal! Kérem, menjen most haza, nyugodjék meg, én mindent meg fogok tenni, ami módomban áll.

Jerucham: (hevesen gesztikulálva). Én nem akarok semmiféle adományt, én nem vagyok kéregető, én a gyerekeimnek a becsületét akarom! A becsületét, tessék megérteni! (az ajtó felé megy).

Liebherzné: Hová megy, szerencsétlen!

Jerucham: Odamegyek be a csábítóhoz... Meg fogom ölet a gallérjánál és viszem az áldozathoz... (kiált). Albert! Misztér Liebherz!

Liebherzné: (kétségbeesetten). Pesszt! Szent isten! Nehogy valaki megtudja...

Jerucham: Hát jó, nem fogok lármázni vele... csendesen, kérő hangon fogok vele beszélni...

(Folyt. következik.)

Füüdőre, nyaralóhelyekre utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadóhivatalal, hogy az Uj Keletet fönnakadás nélkül küldhessük.

A zsidó humor kincsesháza, a legvidámabb zsidó regény.
Mózes Mauthner und sein Sohn v. L. Hichler.
Most jelent meg az olcsó kiadása. (334 lap) **Ára csak 82 le!**
Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában. (Portóköltség 10 le!)

Köszönetnyilvánítás.
Legszívésebb köszönetemet fejezem ki Dr. Török Imre (Cluj, Str. Bariju 22.) orvos urnak, aki lekiismeretes és kiváló kezelésével lehetővé tette, hogy anyám teljesen felgyógyuljon.

Annak ellenére, hogy a csípőben levő csonttörés helyrehozására a legtöbb orvos műtéti beavatkozást javasolt, Dr. Török ur pusztán egy ortopédiai készülék használatát írta elő, melynek igénybevételel a hosszú hónapok óta tartó fájdalmak, melyek a legkisebb mozgásnál is érezhetőkké váltak, már mindjárt kezdésben szűnni kezdtek. Az „Ortopedie“ (Cluj, Piața Mihai Viteazul 40.) cégnél beszerzett készüléknek állandó viselése lehetővé tette, hogy anyámnak óriási fájdalmait két hónap alatt teljesen elmúltak s hogy ő testileg és lelkileg jól érzi magát.

Kötelességemnek tartom, hogy őszinte örömmel adjak kifejezést ugy Dr. Török Imre orvos urnak kiváló kezeléséért, mint az „Ortopedie“ cégnek kuláns és pontos kiszolgálásáért.

Ramali, Jud. Násáud, 1929. aug. 25-én
Teljes tisztelettel
Idel Moschkovitz,
a beteg fia.

CHARITÉ szanatórium
Cluj-Kolozsvár, Strada Regală (Májális-utca) 12/a. szám. Telefon: 600.

Sebészeti, Belgyógyászati (cukor-, vese- és anyagcseréi megbetegedések diétás kezelése), Szülészeti (külön szülészobával és gyermekágyas osztállyal), Nőgyógyászati, Urológia, Orthopédia, Szemészet, Fülészeti, Orr- és gégegyógyászat stb. Legjelentősebb speciálta orvosok vezetése alatt. Röntgen. Vegyi és bakteriológiai vizsgálatok. **Gyógyfürdő** (szénasav, hab, jód, kén, stb.) Vilamos kezelések. Pógyó- és húzókurák, bejárások stb. Napi étkezési és ápolási díj: I. oszt. 450, II. oszt. 350, III. oszt. 260.

Igazgató főorvos: **Prof. Dr. Steiner Pál**

Társaságbeli ur asszony házasságközvetítő irodája (FORTUNA)
Oradea, Regele Ferd. 55/d.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt. CLUJ, PIATA UNIRII 7. szám
Fiókjai: Déa, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvár. **Saját tőkél 97 millió le!**
Affiliált intézetek: Torda-aranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsóhérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidéki Takarékpénztár r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadi. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Árrak árai a vasut mellett. **Betéteket elfogad!**

Kivonat az **Ujévi árjegyzékből**

500 lejű	Selyem Tálesz, sárga vagy ezüst bortíval felszerelve
500 lejű	Gyapju
500 lejű	Török gyapju Tálesz, sárga v. ezüst bortíval felsz.
250 lejű	Baráncsa, gyerektálesz, bortíval felszerelve
650.- lej	Machzor, 9 drb., diszkótesben, egész évre, magyar, német vagy zsaragon fordításban
300.- lej	Machzor, 4 darab, fűűnepekre, diszkótesben, magyar, német vagy zsaragon fordításban
300.- lej	Mirjam, diszkótesben 150, bõrimitáció 300, valódi bõr
180.- lej	Tomkippur sapka, fehér libortin, arany v. ezüst díszel

Valamint mindenféle rituális cikket vidékre is postán azonnal pontosan küldök.

ANTON ROSENZWEIG
Cluj, Piața Mihai Viteazul 37-38. — (Saját ház)
Kérem a 38. házszámra ügyelni!

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egyező 5 le, vastagabb betűvel 10 le! Legkisebb apróhirdetés 5 le! Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő, jelölés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bérlettel rendelkezik. Eljegyzési díjak 250 le!

FIGYELEMI
Szállítok a legfrissebben olvasott és higiénikusan kezelt **libazzsirt** elképzeltető olcsó árban saját export-böndönömben.
Friedmann Sámuel ORADEA, Cuza Voda 6.

Urakl
Cljövásárási előtt az sajnálják a fáradságot felkeresni
Róth cipészt
Unió-ucca 9. sz. alati.
0000000000

Egy komplett fűszer-üzletberendezés petróleum-automata tartással olcsón eladó. Értekezhetni Ernster vendéglőben Wesselenyi Miklós-ut 22.

Egy párisi szigoruan ortodox ur családnál 1-2 fiatal leány pensióba felvételt. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állanak. — Ajánlatok Párisi pensió" jelge alatt az Uj Kelet kiadóhivatalába.

Nitronó kerékhurok, egészen új, fekete zongora 8.000 leért eladó. Megtekintésért Triska zongorakerékárban, Str. Saguna 14. Telefon 419.

Iskolás gyerekeket kóser koszt és ellátásra felvevő. Furkas, Forduló-utca 1. — David Ferenc-utca sarok.

BUTOR a nagy készletre való tekintettel mélyen lezártított árban **Fischer Albert & Co.** cégnél Cluj, Cal. Reg. Ferdinand (v. Ferenc József ut) 61. szám Körisháló Lei 15.000. Oszlopos, emelt füllungu háló Lei 20.000. Feltetele háló exotikus furniárral Lei 25.000.

X. évfolyam
1929 Szeptem
* 5689

Meglásó

A zsidó la Safedben résztvett a Az euró a Népsz
(Cluj-Kolozsvár, tudósítójától). Néhány zöftük, hogy a lonságot küldött ki megvizsgálására. A Walter Shaw, tagja Morris Halkins. Apok beavatott helyber végén indult Eság megfogja vizsokart és javaslatot után a kormánytól méltóságának megben. Amíg a vizsa a palesztinai hatós részt a főbűnösök részt a zavargások gyűlését. Ezzel ka

Palesztina zsidó ben általános re hogy az arab re gyilkosok, foszto elleni v

Szafed zsidó hitközéleti kormányánakodnak bizonyítottárság elé terjesztet is aktív módon rban. A zsidó hitkövizsgálatot csakis zessék le.

Számos faluban történtek, közöttük akik Kastinie zsidó a támadásokat. E t ismeretes, nemcsak hanem önvédelműlöttek több arabot. Palesztina összes foglalkoztatja az a dezése ama károkr polgárai szenvedtel A francia konzul polgármesterét és között a támadások dalizmusáról.

Hebronban tartat ka sejket, az ott

A vizsgálat beigaz ismert mozlím eszmészárlásokban és súlyosan van komcsalád, amelynek énim, az Anglo Pa roni igazgatója elp kétségtelenül meg amab család feje S get férje szemelátt tája.

Luke, a palesztin tesse, ellátogatott S sakor Haifában kij viselői előtt, hogy amit Szafedben lát A kormány nevé retet tett, hogy az